

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

10. července 2008*

Obsah

Právní rámec	I - 5032
Skutkový základ sporu	I - 5035
Řízení před Soudem a napadený rozsudek	I - 5037
Návrhová žádání účastnic řízení	I - 5040
Ke kasačnímu opravnému prostředku	I - 5043
K přípustnosti	I - 5043
K obecné námitce nepřipustnosti	I - 5043
K námitce nepřipustnosti vycházející z toho, že navrhovatelky nenapadly rozhodující část napadeného rozsudku	I - 5044
K věci samé	I - 5045
K druhé části třetího důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Soud použil nepřiměřené podmínky dokazování pokud jde o rozhodnutí o povolení spojení	I - 5046
– Napadený rozsudek	I - 5046
– Argumentace účastnic řízení	I - 5046
– Závěry Soudního dvora	I - 5048
K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Soud použil oznámení námitek jako základ pro posouzení obsahu sporného rozhodnutí	I - 5051
– Napadený rozsudek	I - 5051

* Jednací jazyk: angličtina.

– Argumentace účastnic řízení	I - 5053
– Závěry Soudního dvora	I - 5054
K druhému důvodu, jakož i k první části třetího důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícím z nesprávných právních posouzení v rozsahu, v němž Soud od Komise vyžadoval, aby zahájila po odpovědi na oznámení námitek nová šetření a použil nepřiměřené podmínky dokazování na skutečnosti obsažené v odpovědi na oznámení námitek	I - 5060
– Napadený rozsudek	I - 5060
– Argumentace účastnic řízení	I - 5061
– Závěry Soudního dvora	I - 5062
K sedmému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž se Soud opíral o důkazy, které nebyly zpřístupněny účastnicím spojení podniků	I - 5065
– Napadený rozsudek	I - 5065
– Argumentace účastnic řízení	I - 5066
– Závěry Soudního dvora	I - 5066
K pátému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Soud nezohlednil rozhodná právní kritéria použitelná na vytvoření nebo posílení společného dominantního postavení	I - 5067
– Napadený rozsudek	I - 5067
– Argumentace účastnic řízení	I - 5070
– Závěry Soudního dvora	I - 5073
Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Soud překročil meze soudního přezkumu, který mu přísluší	I - 5078
– Napadený rozsudek	I - 5078
– Argumentace účastnic řízení	I - 5079
– Závěry Soudního dvora	I - 5080
	I - 5029

K šestému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení Soudu v rozsahu, v němž Soud použil nesprávné měřítko pro odůvodnění rozhodnutí o povolení spojení podniků	I - 5082
– Napadený rozsudek	I - 5082
– Argumentace účastnic řízení	I - 5086
– Závěry Soudního dvora	I - 5089
K údajnému vzájemnému kasačnímu opravnému prostředku	I - 5094
K vrácení věci Soudu	I - 5095

Ve věci C-413/06 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora, podaný dne 3. října 2006,

Bertelsmann AG, se sídlem v Gütersloh (Německo), zastoupená P. Chappattem a J. Boycem, solicitors,

Sony Corporation of America, se sídlem v New Yorku (Spojené státy americké), zastoupená N. Levym, barrister, jakož i R. Sneldersem, avocat, a T. Grafem, Rechtsanwalt,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelky),

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Independent Music Publishers and Labels Association (Impala), se sídlem v Bruselu (Belgie), zastoupená S. Crosbym a J. Golding, solicitors, jakož i I. Weks-teinem, advocate,

žalobkyně v prvním stupni,

Komise Evropských společenství, zastoupená A. Whelanem a K. Mojzesowicz, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

Sony BMG Music Entertainment BV, se sídlem ve Vianen (Nizozemsko), zastoupená N. Levym, barrister, jakož i R. Sneldersem, avocat, a T. Grafem, Rechtsanwalt,

vedlejší účastnice řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, G. Arestis a U. Lohmus, předsedové senátů, E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Ilešič, J. Klučka, E. Levits a A. Ó Caoimh (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: J. Kokott,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. listopadu 2007,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 13. prosince 2007,

vydává tento

Rozsudek

- ¹ Svým kasačním opravným prostředkem se Bertelsmann AG (dále jen „Bertelsmann“) a Sony Corporation of America (dále jen „Sony“) domáhají zrušení rozsudku Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 13. července 2006, *Impala v. Komise* (T-464/04, Sb. rozh. s. II-2289, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Soud zrušil rozhodnutí Komise 2005/188/ES ze dne 19. července 2004, kterým se prohlašuje, že spojení je slučitelné se společným trhem a Dohodou o EHP (věc COMP/M.3333 – Sony/BMG) (Úř. věst. 2005, L 62, s. 30, dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

- ² Nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 395, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 31, a – oprava – Úř. věst. 1990, L 257, s. 13), ve znění nařízení Rady (ES) č. 1310/97 ze dne 30. června 1997 (Úř. věst. L 180, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 164, a – oprava – Úř. věst. 1998, L 40, s. 17, dále jen „nařízení“), stanoví ve svém čl. 2 odst. 2 a 3:

„2. Spojení, která nevytvářejí ani neposilují dominantní postavení, v jehož důsledku by byla významně narušena účinná hospodářská soutěž na společném trhu nebo na jeho podstatné části, se prohlásí za slučitelná se společným trhem.

3. Spojení, která vytvářejí nebo posilují dominantní postavení, v jehož důsledku je významně narušena účinná hospodářská soutěž na společném trhu nebo na jeho podstatné části, se prohlásí za neslučitelná se společným trhem.“

3 Článek 6 odst. 1 nařízení stanoví následující:

„Komise přezkoumá oznámení, jakmile ho obdrží.

[...]

c) [...] pokud Komise zjistí, že oznámené spojení spadá do oblasti působnosti tohoto nařízení a vyvolává vážné pochybnosti o slučitelnosti se společným trhem, přijme rozhodnutí o zahájení řízení.“

4 Odstavce 2 a 3 článku 8 nařízení opravňují Komisi, aby v rámci formálního přezkumného řízení o slučitelnosti spojení se společným trhem zahájeného na základě čl. 6 odst. 1 písm. c) tohoto nařízení (dále jen „formální řízení“) přijala buď rozhodnutí o slučitelnosti, případně po změnách návrhu spojení, tak jak byl oznámen, provedených dotyčnými podniky, nebo rozhodnutí o neslučitelnosti. Podle čl. 8 odst. 5 písm. a) nařízení může Komise odvolat rozhodnutí, jež přijala podle odstavce 2 téhož

článku, jestliže se prohlášení o slučitelnosti zakládá na nesprávné informaci, za kterou nese odpovědnost některý z dotyčných podniků, nebo která byla získána podvodně.

- 5 Z článku 10 odst. 1 nařízení vyplývá, že až na některé situace, které nejsou v projednávaném případě relevantní, Komise disponuje lhůtou jednoho měsíce pro rozhodnutí, zda zahájí, či nezahájí formální řízení. V souladu s odstavcem 3 téhož článku musí být rozhodnutí, kterým se oznámené spojení prohlašuje za neslučitelné se společným trhem, přijato nejdéle do čtyř měsíců ode dne zahájení formálního řízení. Podle čl. 10 odst. 6 nařízení se má za to, že oznámené spojení je slučitelné se společným trhem, pokud Komise nepřijala ve lhůtách určených v odstavcích 1 a 3 téhož článku 10 buď rozhodnutí o zahájení formálního řízení, nebo rozhodnutí o slučitelnosti tohoto spojení.
- 6 Článek 11 nařízení se týká žádostí o informace, které Komise může při plnění svých povinností stanovených nařízením zaslat zejména oznamujícím stranám a jiným podnikům nebo sdružením podniků, případně formou rozhodnutí. Články 14 a 15 nařízení stanoví ukládání pokut nebo penále, jestliže jsou předány nepřesné nebo zavádějící informace.
- 7 Článek 18 odst. 3 nařízení stanoví:

„Komise musí založit svůj názor pouze na námitkách, ke kterým strany mohly předložit své připomínky. V řízení musí být plně dodržováno právo na obhajobu. Nahlízet do spisu musí být umožněno přinejmenším přímo zúčastněným stranám s tím, že musí být chráněn oprávněný zájem podniků na zachování jejich obchodního tajemství.“

- 8 Článek 19 nařízení se týká spolupráce Komise s příslušnými orgány členských států. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení musí být před přijetím jakéhokoliv rozhodnutí podle čl. 8 odst. 2 až 5 nařízení konzultován poradní výbor pro kontrolu spojování podniků. V souladu s odstavcem 6 téhož článku vyjádří uvedený poradní výbor své stanovisko k návrhu rozhodnutí Komise, pokud je to nezbytné, hlasováním.
- 9 Podle čl. 3 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 447/98 ze dne 1. března 1998 o oznamování, lhůtách a slyšeních stanovených v nařízení č. 4064/89 (Úř. věst. L 61, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 284, dále jen „prováděcí nařízení“) musí oznámení zamýšleného spojení obsahovat informace a dokumenty požadované ve formuláři CO v příloze téhož nařízení.
- 10 Článek 13 odst. 2 prováděcího nařízení stanoví zejména, že Komise sdělí své námitky oznamujícím stranám písemně, s uvedením lhůty, během které jí tyto strany mohou informovat o svých názorech písemně.

Skutkový základ sporu

- 11 Skutkový základ sporu byl vyložen Soudem v bodech 1 až 11 napadeného rozsudku následovně:

„1 Independent Music Publishers and Labels Association (Impala) je mezinárodním sdružením podle belgického práva sdružující 2500 nezávislých společností v oblasti výroby hudby.

- 2 Dne 9. ledna 2004 Komise obdržela oznámení v souladu [s nařízením] o návrhu spojení, kterým společnosti Bertelsmann [...] a Sony [...] zamýšlely přeskupit své globální činnosti v oblasti hudebních nahrávek.
- 3 Bertelsmann je mezinárodní mediální společnost [...] činná v oblasti hudebních nahrávek prostřednictvím své plně vlastněné dceřiné společnosti, Bertelsmann Music Group (BMG). [...]
- 4 [...] V oblasti hudebních nahrávek [Sony] působí prostřednictvím společnosti Sony Music Entertainment. [...]
- 5 Navržená transakce spočívá v soustředění celosvětových činností účastnic spojení podniků v oblasti hudebních nahrávek (s výjimkou činností společnosti Sony v Japonsku) do tří nebo více nových společností vytvořených podle „Business Contribution Agreement“ (dohoda o soustředění činností) ze dne 11. prosince 2003. Předpokládá se, že tyto společné podniky budou společně provozovány pod názvem Sony BMG.
- 6 Podle dohody bude Sony BMG činná v oblasti objevování a uvádění nových umělců [činnost uměleckého směru nazvaná A & R (Artist and Repertoire)] a v oblasti propagace a prodeje takto vzniklých disků. Sony BMG se nezúčastní souvisejících činností, jako je vydávání hudby, výroba a distribuce.
- 7 Dne 20. ledna 2004 Komise zaslala určitému počtu subjektů na trhu dotazník. [Impala] na tento dotazník odpověděla a podala dne 28. ledna 2004 samostatné vyjádření [...], ve kterém vysvětlila důvody, které podle ní měly vést Komisi k tomu, aby prohlásila spojení za neslučitelné se společným trhem. [Impala] v něm vyjádřila své obavy ohledně zvýšené míry koncentrace na trhu a jejího

dopadu na přístup na trh, včetně oblasti distribuce, médií a internetu, jakož i na volbu spotřebitelů.

- 8 Rozhodnutím ze dne 12. února 2004 Komise dospěla k závěru, že oznámené spojení vyvolává vážné pochybnosti o své slučitelnosti se společným trhem a fungování Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP), a zahájila [formální] řízení.
- 9 Dne 24. května 2004 zaslala Komise účastnicím spojení podniků oznámení námitek, ve kterém dospěla předběžně k názoru, že oznámené spojení podniků je neslučitelné se společným trhem a Dohodou o EHP, jelikož by posílilo společné dominantní postavení na trhu s hudebními nahrávkami a na velkoobchodním trhu s licencemi na hudbu on-line a jelikož by koordinovalo chování mateřských společností způsobem neslučitelným s článkem 81 ES.
- 10 Účastnice spojení podniků odpověděly na oznámení námitek a dne 14. a 15. června 2004 se zejména za účasti [Impala] konalo jednání před úředníkem pro slyšení.
- 11 [Sporným rozhodnutím] Komise prohlásila, že spojení je slučitelné se společným trhem podle čl. 8 odst. 2 nařízení [...]"

Řízení před Soudem a napadený rozsudek

- 12 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 3. prosince 2004 podala Impala žalobu směřující ke zrušení sporného rozhodnutí. Na podporu této žaloby vznesla Impala pět žalobních důvodů, které se dělí na několik částí.

- 13 Ohledně prvního žalobního důvodu, týkajícího se posílení stávajícího společného dominantního postavení, Soud poté, co předem uvedl některé připomínky k pojmu „společné dominantní postavení“, přezkoumal argument, podle kterého sporné rozhodnutí v podstatě nevysvětlilo právně dostačujícím způsobem důvody, proč jsou slevy, zejména propagační slevy, překážkou transparentnosti nutné k tomu, aby umožnila vývoj takového postavení.
- 14 Soud poté, co dospěl k závěru uvedenému v bodě 325 napadeného rozsudku, podle kterého musí být sporné rozhodnutí v podstatě zrušeno pro nedostatečné odůvodnění, nicméně zkoumal, jen pro úplnost, v bodech 327 až 458 tohoto rozsudku argumenty Impala, podle kterých byly skutečnosti uvedené Komisí s cílem prokázat nedostatek transparentnosti dotčených trhů s hudebními nahrávkami postiženy zjevně nesprávným posouzením.
- 15 V tomto ohledu Soud zejména uvedl v bodě 373 napadeného rozsudku, že ze sporného rozhodnutí i z argumentace Komise před Soudem vyplývalo, že jediný faktor údajné neprůhlednosti trhu vyplývá z nižší transparentnosti propagačních slev. V bodech 377 a 378 napadeného rozsudku rozhodl jednak, že závěry, které jsou Komisí vyvozeny z důkazů zmíněných ve sporném rozhodnutí, nelze o tyto důkazy opřít, a jednak, že se tyto závěry rovněž jednoznačně odchyľují od závěrů učiněných v oznámení námitek.
- 16 V bodech 475 a 476 napadeného rozsudku Soud uvedl své závěry k prvnímu žalobnímu důvodu, který byl před ním vznesen, následovně:

„475 [...] tvrzení, podle kterého trhy s hudebními nahrávkami nejsou dostatečně transparentní na to, aby umožnily společné dominantní postavení, není právně dostačujícím způsobem odůvodněno a je postiženo vadou spočívající ve zjevně nesprávném posouzení, jelikož poznatky, na kterých se toto tvrzení zakládá,

jsou neúplné a nezahrnují veškeré relevantní údaje, které měly být Komisí vzaty v úvahu, a nemohou být oporou pro závěry, které z nich vycházejí. Jelikož [...] toto tvrzení představuje základní důvod, na jehož základě Komise dospěla [...] k závěru, že neexistuje společné dominantní postavení, musí být z tohoto pouhého důvodu [sporné] rozhodnutí zrušeno.

476 Stejně tak, jelikož je analýza prostředků odplaty postižena vadou spočívající v nesprávném právním posouzení nebo přinejmenším ve zjevně nesprávném posouzení skutkového stavu a jelikož tato analýza představuje další základní důvod, na jehož základě Komise dospěla v [sporném] rozhodnutí k závěru, že neexistuje společné dominantní postavení, je uvedená vada rovněž důvodem pro zrušení [sporného] rozhodnutí.“

17 Svým druhým žalobním důvodem uplatněným před Soudem tvrdila Impala, že Komise porušila článek 253 ES a dopustila se zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, jakož i nesprávného právního posouzení, když se domnívala, že zamýšlené spojení podniků nevytvoří společné dominantní postavení na trhu s hudebními nahrávkami.

18 V bodě 527 napadeného rozsudku Soud zopakoval analýzu rizika vytvoření společného dominantního postavení obsaženou ve sporném rozhodnutí a poté vyslovil v bodě 528 tohoto rozsudku následující úvahy:

„[...] těchto několik tvrzení, natolik povrchních nebo dokonce čistě formálních, nemůže představovat splnění povinnosti Komise provést analýzu pravděpodobného vývoje [...], a to zejména pokud, jako je tomu v projednávané věci, spojení podniků vyvolává vážné obtíže. Bez ohledu na posouzení prvního žalobního důvodu Soudem totiž jak z okolnosti, že Komise měla v [sporném] rozhodnutí rozvést argumenty, aby dospěla k závěru, že neexistuje společné dominantní postavení před spojením podniků, tak ze skutečnosti, že po pěti měsících vyšetřování dospěla v oznámení námitek k závěru, že takové postavení před spojením podniků již existuje, vyplývá, že otázka, zda je fúze dvou z pěti velkých společností [velkých hudebních vydavatelství, dále jen ‚velké společnosti‘] spojena s rizikem vytvoření společného dominantního

postavení, *a fortiori* vyvolává vážné obtíže, které vyžadují důkladný přezkum. Jelikož tento přezkum nebyl proveden, vyplývá již z tohoto samotného důvodu, že druhý žalobní důvod je opodstatněný.“

- 19 Pro úplnost Soud v bodě 539 napadeného rozsudku rozhodl, že Komise nemohla, aniž by se dopustila pochybení, vycházet z neexistence důkazu o uplatnění opatření odplaty v minulosti pro učinění závěru, že dotčené spojení s sebou nenese riziko vytvoření společného dominantního postavení.
- 20 Za těchto podmínek Soud dospěl k závěru, že první a druhý žalobní důvod, který byl před ním uplatněn, jsou opodstatněné, a zrušil sporné rozhodnutí, aniž by zkoumal uplatněný třetí až pátý žalobní důvod.

Návrhová žádání účastnic řízení

- 21 Svým kasačním opravným prostředkem navrhovatelky navrhuji, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek;
 - zamítnul návrh Impala na zrušení sporného rozhodnutí nebo, podpůrně, vrátil věc Soudu a
 - uložil Impala náhradu nákladů tohoto řízení.

Sedmi důvody tohoto kasačního opravného prostředku, z nichž některé se dělí do vícero částí, navrhovatelky tvrdí nesprávná právní posouzení v rozsahu, v němž Soud v napadeném rozsudku:

- použil oznámení námitek jako základ pro posouzení obsahu sporného rozhodnutí;
- od Komise vyžadoval, aby zahájila po odpovědi na oznámení námitek nová šetření;
- uplatnil nepřiměřené a nesprávné podmínky pro dokazování, pokud jde o rozhodnutí o povolení spojení;
- překročil rámec soudního přezkumu, který mu přísluší;
- nedodržel příslušná právní kritéria použitelná v oblasti vytvoření nebo posílení společného dominantního postavení;
- použil nesprávnou normu, pokud jde o odůvodnění rozhodnutí o povolení spojení,
a
- opíral se o důkaz, jenž nebyl zpřístupněn účastnicím spojení podniků.

- 23 Sony BMG Music Entertainment BV zcela přistupuje ke kasačnímu opravnému prostředku, jakož i k návrhovým žádáním navrhovatele.
- 24 Návrhová žádání Komise jsou v podstatě stejná jako návrhová žádání navrhovatele. Komise podporuje první, druhý a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku, jakož i první část třetího důvodu kasačního opravného prostředku.
- 25 Impala navrhuje, aby Soudní dvůr zamítl kasační opravný prostředek a uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení. Úvodem namítá nepřípustnost celého kasačního opravného prostředku nebo jeho části. Krom toho nemůže podle Impala kasační opravný prostředek v každém případě vést ke zrušení napadeného rozsudku, protože navrhovatelky nezpochybnilly bod 528 napadeného rozsudku, který by sám o sobě postačoval k odůvodnění zrušení sporného rozhodnutí.
- 26 Navrhovatelky, jakož i Komise navrhují zamítnutí jak námitky nepřípustnosti, tak argumentace týkající se bodu 528 napadeného rozsudku, shrnuté ve výše uvedeném bodě tohoto rozsudku.
- 27 Na konci své kasační odpovědi Komise uvedla „dodatečná vyjádření k ‚hlavním důvodům‘ sporného rozhodnutí“. Tato vyjádření jsou zpochybněna Impala, která se dovolává čl. 117 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora. Navrhovatelky podporují uvedená vyjádření.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

K přípustnosti

K obecné námitce nepřípustnosti

28 Impala úvodem namítá nepřípustnost kasačního opravného prostředku v rozsahu, v němž představuje snahu o nové přezkoumání skutkových otázek týkajících se nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí a zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, jímž je rozhodnutí stíženo, které již Soud vyřešil. Kasační opravný prostředek se totiž ve značně velké míře snaží o znovupřezkoumání skutkových otázek, které nespadají do příslušnosti Soudního dvora. Impala navíc v tomto ohledu tvrdí, že otázka, zda je rozhodnutí dostatečně odůvodněné, je skutkovou otázkou. Konečně doplňuje, že její individuální odpovědi na důvody kasačního opravného prostředku vznesené navrhovatelkami mají být chápány jako podpůrné.

29 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z článku 225 ES a z prvního pododstavce článku 58 statutu Soudního dvora vyplývá, že kasační opravný prostředek se omezuje na právní otázky. Jedině Soud je proto příslušný jednak zjistit skutkový stav, kromě případu, kdy věcná nesprávnost jeho zjištění vyplývá z písemností ve spise, které mu byly předloženy, a jednak tento skutkový stav posoudit. Pokud Soud zjistil nebo posoudil skutkový stav, Soudní dvůr je na základě článku 225 ES příslušný k výkonu přezkumu právní kvalifikace těchto skutkových okolností a právních důsledků, které z nich Soud vyvodil. Soudní dvůr tedy není příslušný ke zjišťování skutkového stavu ani v zásadě k přezkoumávání důkazů, které Soud přijal na podporu tohoto skutkového stavu. Pokud totiž tyto důkazy byly řádně získány a byly dodrženy obecné právní zásady a procesní pravidla použitelná v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů, přísluší samotnému Soudu posoudit hodnotu, kterou je třeba přidělit důkazům, které mu byly předloženy. Takové posouzení tudíž nepředstavuje, s výhradou případu zkreslování těchto důkazů, právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (viz zejména rozsudky ze dne 17. prosince 1998, Baustahlgeewebe v. Komise, C-185/95 P,

Recueil, s. I-8417, body 23 a 24; ze dne 6. dubna 2006, General Motors v. Komise, C-551/03 P, Sb. rozh. s. I-3173, body 51 a 52, jakož i ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, C-328/05 P, Sb. rozh. s. I-3921, bod 41).

30 Krom toho podle judikatury Soudního dvora představuje otázka dosahu povinnosti uvést odůvodnění právní otázku, která podléhá přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku, neboť přezkum legality rozhodnutí, který je v tomto rámci vykonáván, musí nutně vzít v úvahu skutečnosti, o které se Soud opřel, aby dospěl k závěru, že odůvodnění je, nebo není dostatečné (viz rozsudky ze dne 20. listopadu 1997, Komise v. V, C-188/96 P, Recueil, s. I-6561, bod 24, jakož i ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 453).

31 Pokud jde o projednávanou věc, jak vyplývá zejména z bodu 22 tohoto rozsudku a je v rozporu s tvrzením Impala, navrhovatelky nesměřují svým kasačním opravným prostředkem obecně ke zpochybnění skutkových posouzení provedených Soudem jako takových. Naopak uplatňují hlavně právní otázky, které mohou být v souladu s právem předmětem kasačního opravného prostředku. Je tedy třeba odmítnout obecnou námitku nepřípustnosti vznesenou Impala. Vzhledem k tomu je třeba se v rozsahu, v němž Impala konkrétněji namítá nepřípustnost určitých konkrétních částí kasačního opravného prostředku, zabývat těmito námitkami v rámci přezkumu dotýkajících důvodů kasačního opravného prostředku.

K námitce nepřípustnosti vycházející z toho, že navrhovatelky nenapadly rozhodující část napadeného rozsudku

32 Impala tvrdí, že Soud v každém případě v bodě 528 napadeného rozsudku konstatoval, že Komise nepřistoupila k analýze pravděpodobného vývoje ohledně otázky, zda by dotčené spojení vytvářelo společné dominantní postavení, a rozhodl z tohoto jediného důvodu, že druhý žalobní důvod uplatněný Impala byl opodstatněný, což by samo o sobě postačovalo k tomu, aby bylo sporné rozhodnutí zrušeno. V důsledku toho, podle Impala, i když navrhovatelky dosáhnou uznání opodstatněnosti jednoho nebo více svých důvodů, kasační opravný prostředek musí být v každém případě

odmítnut z důvodu, že nezpochybňují zjištění, podle kterého nebyla provedena žádná analýza pravděpodobného vývoje.

33 V tomto ohledu stačí konstatovat, že v úvodním vyjádření kasačního opravného prostředku je ve výčtu konkrétně kritizovaných částí napadeného rozsudku výslovně odkázáno na bod 528 tohoto rozsudku, jakož i na body 533, 539 a 541 uvedeného rozsudku, které jsou rovněž věnovány otázce vytvoření společného dominantního postavení.

34 Za těchto okolností nelze platně tvrdit, že se kasační opravný prostředek omezuje na objasnění Soudu k otázce posílení již existujícího společného dominantního postavení, a že tedy musí být v plném rozsahu odmítnut jako nepřipustný.

K věci samé

35 Sedm důvodů kasačního opravného prostředku uplatněných navrhovatelkami se v různých aspektech překrývá. V podstatě se první až čtvrtý důvod, jakož i sedmý důvod kasačního opravného prostředku týkají způsobů přezkumu vykonávaného Soudem, zejména ve vztahu k důkazním otázkám. Pátý důvod se týká pojmu „společné dominantního postavení“. Šestý důvod se týká posouzení Soudu ohledně nedostatečného odůvodnění sporného rozhodnutí.

36 Je třeba zahájit meritorní přezkum tohoto kasačního opravného prostředku důvody, které se vztahují k podmínkám zacházení s důkazy uplatněnými Soudem a nejdříve druhou částí třetího důvodu kasačního opravného prostředku.

K druhé části třetího důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Soud použil nepřiměřené podmínky dokazování pokud jde o rozhodnutí o povolení spojení

– Napadený rozsudek

- ³⁷ Zejména z bodů 289, 366 a 459 napadeného rozsudku vyplývá, že Soud zkoumal, zda skutečnosti sloužící za základ sporného rozhodnutí mohly odůvodnit posouzení Komise obsažené v tomto rozhodnutí, podle kterého nebyly relevantní trhy dostatečně transparentní, aby umožnily společné dominantní postavení.

– Argumentace účastnic řízení

- ³⁸ Svým třetím důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelky poukazují na to, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení tím, že použil nesprávné a nepřiměřené podmínky dokazování, pokud jde o rozhodnutí o povolení spojování. V rámci druhé části tohoto důvodu navrhovatelky tvrdí, že Soud nesprávně vyložil podmínky dokazování použitelné na taková rozhodnutí.

- ³⁹ Jelikož podle navrhovatelek Komisi přísluší, aby podložila rozhodnutí zakazující spojení, musí, pokud nemohla shromáždit důkazy odpovídající vysokému standardu pro odůvodnění takového zákazu stanovenému judikaturou Společenství, zejména když se opře o tezi společného dominantního postavení, povolit zamýšlené spojení. Obzvláště z čl. 10 odst. 6 nařízení totiž vyplývá, že pokud Komise není schopna prokázat újmu hospodářské soutěže na základě přesvědčivých důkazů, systém nařízení jí ukládá povolit toto spojení.

40 Navíc navrhovatelky v tomto ohledu tvrdí, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení tím, že nepřipustil, že Komise musí v případě zákazu spojení vyhovět vyšším důkazním požadavkům než v případě povolení takového spojení, protože zákaz představuje závažnou překážku obchodní svobody oznamujících stran a protože ve prospěch spojení musí svědčit domněnka slučitelnosti se společným trhem. Z judikatury vyplývá, že Komise musí prokázat opodstatněnost rozhodnutí zakazujícího spojení v souladu s přísnějším kritériem, než je kritérium vycházející z pouhého vážení pravděpodobností, a že v důsledku toho Komise nepodléhá stejné povinnosti v oblasti dokazování pro rozhodnutí povolující spojení a pro rozhodnutí, které je zakazuje. Podle přísnějšího standardu, než je pouhé vážení pravděpodobností, je totiž Komise ve skutečnosti povinna předložit pouze důkaz o opodstatněnosti rozhodnutí, které zakazuje spojení. Podle navrhovatelek nepřipuštění takového „asymetrického“ důkazního standardu prostupuje posouzení Soudu týkající se sporného rozhodnutí a důkazů, o které se Komise opřela.

41 Navrhovatelky krom toho tvrdí, že Soud se v důsledku toho dopustil nesprávného právního posouzení tím, že požadoval od Komise, aby prokázala netransparentnost trhu s hudebními nahrávkami, zatímco měl zkoumat, zda v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí umožňovaly dostatečné důkazy prokázat právně dostatečným způsobem existenci uvedené transparentnosti. Tímto pochybením je stížen celý napadený rozsudek a zejména, s ohledem na různé aspekty podrobně popsané v úvodním vyjádření kasačního opravného prostředku, jeho body 381 až 387, 389, 420, 428, 429 jakož i 433.

42 Podle Impala by přijetí argumentace navrhovatelek na podporu druhé části třetího důvodu kasačního opravného prostředku a uznání existence domněnky ve prospěch povolení spojování mohlo mít závažné dopady na režim kontroly těchto operací, jako je riziko zneužití systému. Uvedená argumentace porušuje jemnou rovnováhu vytvořenou právní úpravou Společenství ohledně kontroly spojování mezi soukromými a veřejnými zájmy a „povinnost dvojí symetrie“ uloženou Komisi, aby zakázala spojení, která jsou neslučitelná se společným trhem, a povolila ta, která jsou s ním slučitelná. Podmínky dokazování vyžadované v tomto ohledu odpovídají vážení pravděpodobností a je věcí Komise, aby prokázala, co je pravděpodobnější. Krom toho Impala uvádí, že Soud dospěl jednak k závěru, že Komise shromáždila soubor

přesvědčujících důkazů, které prokazovaly transparentnost dotčených trhů, ale že se nicméně nakonec domnívala, že tato transparentnost je nedostatečná, přičemž se opřela o existenci „nižší průhlednosti“ propagačních slev. Krom toho Soud rovněž konstatoval, že důkazy, které měly prokázat tuto nedostatečnou transparentnost, ji nepotvrzovaly.

- 43 Impala má krom toho za to, že se zdá, že navrhovatelky argumenty uvedenými v bodě 41 tohoto rozsudku vyzývají Soudní dvůr, aby se vrátil k posouzení skutkových okolností provedeným Soudem.

– Závěry Soudního dvora

- 44 Úvodem, z judikatury Soudního dvora vyplývá, že údajné nedodržení pravidel použitelných v oblasti dokazování představuje právní otázku, která je přípustná ve fázi kasačního opravného prostředku (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, Recueil, s. I-4287, bod 65, jakož i ze dne 25. ledna 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel v. Komise, C-403/04 P a C-405/04 P, Sb. rozh. s. I-729, bod 40). V rozsahu, v němž Impala v rámci své obecné námitky nepřipustnosti konkrétně namítá nepřipustnost celého třetího důvodu kasačního opravného prostředku, nemůže tato argumentace být přijata.

- 45 Pokud jde o věc samou, jak uvádí Impala, druhá část třetího důvodu kasačního opravného prostředku se soustřeďuje na tvrzení, že se požadavky v oblasti dokazování liší podle toho, zda se jedná o rozhodnutí povolující spojení, nebo o rozhodnutí, které ho zakazuje. V tomto ohledu účastnice řízení nezpochybnilly, že Soud v napadeném rozsudku použil stejné důkazní požadavky ve vztahu ke spornému rozhodnutí, jež je rozhodnutím povolujícím spojení, jako požadavky, které by použil na rozhodnutí zakazující spojení.

46 V tomto ohledu je třeba nejdříve připomenout, že ze znění odstavců 2 a 3 článku 2 nařízení nevyplývá, že ukládá rozdílné důkazní požadavky, pokud jde jednak o rozhodnutí povolující spojení, a jednak o rozhodnutí zakazující takové spojení.

47 Jak Soudní dvůr již v podstatě rozhodl, analýza předpokládaného vývoje nezbytná v oblasti kontroly spojování podniků, která spočívá ve zkoumání, jak by takové spojení mohlo změnit faktory určující stav hospodářské soutěže na daném trhu, aby bylo možné zjistit, zda by z něho vyplývalo významné narušení účinné hospodářské soutěže, vyžaduje představu různých řetězení příčin a následků, aby bylo možno vyjít z toho s největší pravděpodobností (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 15. února 2005, Komise v. Tetra Laval, C-12/03 P, Sb. rozh. s. I-987, bod 43).

48 V rozporu s tvrzením navrhovatelek tedy není možné z nařízení vyvodit obecnou domněnku slučitelnosti, nebo neslučitelnosti oznámeného spojení se společným trhem.

49 Tento výklad nařízení není vyvrácen jeho čl. 10 odst. 6, podle kterého pokud Komise nepřijala v relevantních lhůtách rozhodnutí o slučitelnosti oznámeného spojení, se má za to, že toto spojení je slučitelné se společným trhem. Toto ustanovení je totiž zvláštním výrazem požadavku rychlosti, který charakterizuje obecnou systematiku nařízení a který ukládá Komisi dodržovat přísné lhůty pro přijetí konečného rozhodnutí (viz v tomto ohledu rozsudek ze dne 18. prosince 2007, Cementbouw Handel & Industrie v. Komise, C-202/06 P, Sb. rozh. s. I-12129, bod 39). Uvedené ustanovení představuje nicméně výjimku z obecné systematiky nařízení, vyplývající zejména z jeho čl. 6 odst. 1 a čl. 8 odst. 1, podle kterých Komise výslovně rozhoduje o spoje-
ních, která jsou jí oznámena.

50 Krom toho je jistě pravda, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, že rozhodnutí Komise o slučitelnosti spojení se společným trhem musí být podeprná dostatečně

přesvědčivými a shodujícími se důkazy (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 31. března 1998, Francie a další v. Komise, nazývaný „Kali & Salz“, C-68/94 a C-30/95, Recueil, s. I-1375, bod 228) a že v kontextu analýzy spojení „konglomerátního“ typu je kvalita důkazních materiálů předložených Komisi k prokázání nezbytnosti rozhodnutí, jímž je spojení prohlášeno za neslučitelné se společným trhem, obzvláště důležitá (viz výše uvedený rozsudek Komise v. Tetra Laval, bod 44).

51 Nicméně z toho nelze vyvodit, že se Komise musí přizpůsobit, zejména pokud se opírá o tezi společného dominantního postavení, vyšším důkazním požadavkům, pokud jde o rozhodnutí, která zakazují spojení, než když jde o rozhodnutí, která spojení povolují. Tato judikatura totiž pouze odráží zásadní funkci důkazu, kterou je přesvědčit o opodstatněnosti teze nebo, jako v oblasti kontroly spojování podniků, potvrdit posouzení, na nichž jsou založena rozhodnutí Komise (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Komise v. Tetra Laval, body 41 a 44). Kromě toho otázka, zda se jedná, či nejedná o tezi společného dominantního postavení, nemůže mít sama o sobě vliv na použitelné důkazní požadavky. V tomto ohledu představuje komplexnost, která je vlastní tezi o narušení hospodářské soutěže tvrzené ve vztahu k oznámenému spojení, skutečnost, kterou je třeba zohlednit při posouzení možnosti různých důsledků této operace, aby se identifikovaly ty, které jsou nejpravděpodobnější, ale taková komplexnost nemá jako taková vliv na požadovanou úroveň dokazování.

52 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise je, když rozhoduje o spojení na základě nařízení, v zásadě povinna přijmout stanovisko buď ve smyslu povolení tohoto spojení, nebo ve smyslu jeho zákazu v závislosti na posouzení nejpravděpodobnějšího hospodářského vývoje přičitatelného dotčenému spojení.

53 Z toho vyplývá, že navrhovatelky mají neprávem za to, že, pokud jde o rozhodnutí povolující spojení, měl Soud pouze přezkoumat, zda Komise při použití obzvláště vysokých důkazních požadavků mohla zakázat sporné spojení. V důsledku toho, aniž by bylo třeba vyjádřit se k přípustnosti zvláštních výtek ohledně bodů napadeného

rozsudku uvedených v bodě 41 tohoto rozsudku, je třeba dospět k závěru, že vzhledem k tomu, že je předpoklad, který je základem těchto výtek, neopodstatněný, nemohou být tyto výtky v každém případě přijaty.

54 S ohledem na výše uvedené je tedy třeba zamítnout druhou část třetího důvodu kasačního opravného prostředku.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Soud použil oznámení námitek jako základ pro posouzení obsahu sporného rozhodnutí

– Napadený rozsudek

55 V řadě částí napadeného rozsudku, zejména v jeho bodech 379, 424 a 446, Soud odkázal na oznámení námitek, aby podpořil svou úvahu jak v rozsahu, v němž se týká žalobního důvodu vycházejícího z nedostatečného odůvodnění sporného rozhodnutí, tak v rozsahu, v němž se týká důvodu vycházejícího ze zjevně nesprávných posouzení, kterými je stíženo toto rozhodnutí.

56 V rámci přezkumu žalobního důvodu vycházejícího z nedostatečného odůvodnění sporného rozhodnutí Soud poznamenal zejména následující:

„282 Nejprve je třeba přezkoumat dopad okolnosti zdůrazněné [Impala], že Komise v oznámení námitek dospěla k důraznému závěru, že spojení podniků je neslučitelné se společným trhem zejména z důvodu, že před zamýšleným spojením podniků již existovalo společné dominantní postavení a že trh s hudebními nahrávkami je velmi transparentní a zvláště příznivý pro koordinaci.

- 283 Tento základní obrat ve stanovisku Komise může jistě být překvapivý, zejména vzhledem k tomu, jak pozdě nastal. Jak totiž vyplývá ze spisu a z diskuzí před Soudem, během celého správního řízení Komise na základě veškerých informací získaných během pětiměsíčního šetření jak od různých subjektů na trhu, tak od účastnic spojení podniků, měla za to, že trh byl dostatečně transparentní, aby umožnil tichou koordinaci cen, a teprve až na základě argumentace účastnic spojení podniků za pomoci jejich ekonomického poradce při slyšení ve dnech [14.] a [15.] června 2004 zaujala opačné stanovisko, aniž by provedla nová šetření trhu, a zaslala návrh rozhodnutí poradnímu výboru dne 1. července 2004.
- 284 Nicméně, jak správně uvádí Komise, z judikatury (rozsudek [ze dne 17. listopadu 1987] [British American Tobacco] a Reynolds [Industries] v. Komise [142/84 a 156/84, Recueil, s. 4487]) vyplývá, že pokud Komise zamítne žádost podle článku 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, první nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), postačí, když vysvětlí důvody, proč měla za nemožné prokázat existenci porušení pravidel hospodářské soutěže, aniž by měla povinnost vysvětlit případné odchylky od oznámení námitek, které je přípravným dokumentem, jehož závěry mají čistě předběžnou povahu, a které sleduje účel vymezit předmět správního řízení ve vztahu k podnikům, které se uvedeného řízení účastní, nebo povinnost se zabývat všemi právními a skutkovými otázkami, o kterých se během správního řízení jednalo. Ve svém rozsudku [ze dne 7. ledna 2004,] Aalborg Portland a další v. Komise, [C-204/00 P, C-205/00 P, C- 211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123] poukázal Soudní dvůr na předběžnou povahu oznámení námitek a na povinnost Komise vzít v úvahu okolnosti vyplývající ze správního řízení, zejména aby upustila od námitek, které se ukázaly jako neopodstatněné.
- 285 Je jistě třeba poznamenat, že se uvedená judikatura vyvinula v rámci řízení podle článků 81 ES a 82 ES, a nikoliv ve zvláštní oblasti kontroly spojování podniků, v jejímž rámci požadavek dodržování pevných lhůt, kterými se přijímání rozhodnutí Komise řídí, Komisi neumožňuje prodloužit její šetření,

čímž se snižuje pravděpodobnost, že Komise zásadním způsobem změní stanovisko v průběhu správního řízení. Ve svých závěrečných vyjádřeních ostatně Komise zdůraznila, že opatření v rámci vyšetřování prováděná po slyšení spočívají v podstatě v konzultování navržených závazků se subjekty na trhu a netýkají se námitek proti oznámenému spojení podniků. Nicméně platí, že oznámení námitek představuje jen přípravný akt a že konečné rozhodnutí musí být odůvodněno pouze ve vztahu k celkovým okolnostem a důkazům, které jsou relevantní za účelem posouzení dopadu zamýšleného spojení podniků na hospodářskou soutěž na referenčních trzích. Z toho vyplývá, že pouhá okolnost, že Komise v textu svého rozhodnutí nevysvětlila změnu svého stanoviska oproti stanovisku uvedenému v oznámení námitek, nemůže sama o sobě znamenat, že odůvodnění chybí nebo je nedostatečné.“

– Argumentace účastnic řízení

57 Navrhovatelky tvrdí, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení tím, že použil oznámení námitek jako základ pro posouzení merita sporného rozhodnutí, přičemž nedodržel právo na obhajobu.

58 Za takových podmínek mají navrhovatelky za to, že srovnání mezi sporným rozhodnutím a předběžnými závěry Komise obsaženými v oznámení námitek, které Soud provedl, nemůže založit závěry v napadeném rozsudku v rozsahu, v němž se týká odůvodnění sporného rozhodnutí a posouzení Komise, které je v tomto rozhodnutí obsaženo. V tomto ohledu citují body 300, 302 a 308 napadeného rozsudku v rozsahu, v němž se týká posouzení odůvodnění sporného rozhodnutí Soudem. Krom toho ohledně přezkumu argumentů vycházejících ze zjevně nesprávných posouzení Soudem, navrhovatelky v kasačním opravném prostředku kritizují body 338, 339, 341, 362, 378, 379, 398, 402, 409, 419, 424, 446, 447, 451, 456, 467, 491, 532 a 538 tohoto rozsudku.

59 Na podporu navrhovatelek ohledně tohoto důvodu kasačního opravného prostředku Komise uvádí, že ve velké části napadeného rozsudku Soud v rozporu s judikaturou, kterou sám citoval v bodě 284 tohoto rozsudku a na kterou „odkázal čistě formálně“, nepřezkoumává sporné rozhodnutí jako takové, pokud jde o otázky, zda toto rozhodnutí bylo dostatečně odůvodněné, a co se týče žalobního důvodu vycházejícího z pochybení ve věci samé, zda toto rozhodnutí obsahuje nesprávná skutková zjištění nebo zjevně nesprávná posouzení, ale soustřeďuje se ve svém rozsudku spíše na otázku, zda se oznámení námitek ukazuje jako neopodstatněné. Podle Komise, protože některé skutečnosti nebyly uvedeny v oznámení námitek, vyvozuje z toho Soud, že nemohou mít význam pro posouzení důsledků spojení obecně. Krom toho, třebaže Komise upřesnila ve sporném rozhodnutí některé závěry, které byly formulovány více kladně v oznámení námitek, opřel se Soud při svém přezkumu o posouzení, která jsou obsažena v uvedeném oznámení.

60 Impala uvádí, že Soud se omezil na uvedení úryvků z oznámení námitek, aby zdůraznil vnitřní nesoudržnosti samotného sporného rozhodnutí a skutečnost, že zjištění, která jsou v něm formulována, nejsou ničím podložena. Soud výslovně uznal, že oznámení námitek je přípravný dokument, že zjištění, která obsahuje, jsou čistě předběžná a že Komise nemusí vysvětlovat rozdíly mezi tímto oznámením a sporným rozhodnutím.

– Závěry Soudního dvora

61 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že zásada kontradiktornosti, která představuje základní zásadu práva Společenství, jež patří zejména mezi práva obhajoby, vyžaduje, aby dotyčnému podniku bylo v průběhu správního řízení umožněno užitečně vyjádřit své stanovisko k reálnosti a relevanci skutkového stavu a dovolávaných okolností, jakož i k dokumentům použitým Komisí na podporu jejího tvrzení existence porušení Smlouvy o ES (viz zejména v tomto smyslu rozsudky ze dne 23. října 1974, *Transocean Marine Paint Association v. Komise*, 17/74, Recueil, s. 1063, bod 15; ze dne 7. června 1983, *Musique Diffusion française a další v. Komise*, 100/80 až 103/80,

Recueil, s. 1825, bod 10; výše uvedený rozsudek Kali & Salz, bod 174, jakož i výše uvedený rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 66).

⁶² Pro řízení o kontrole spojování upravené nařízením je tato zásada stanovena v čl. 18 odst. 3 druhé větě tohoto nařízení a přesněji v čl. 13 odst. 2 prováděcího nařízení. Tato posledně uvedená ustanovení vyžadují v podstatě zejména, aby Komise sdělila své námitky oznamujícím stranám písemně, s uvedením lhůty, během které jí tyto strany mohou informovat o svých názorech písemně.

⁶³ Obdobně z judikatury ohledně článků 81 ES a 82 ES vyplývá, že oznámení námitek je procesní a přípravný dokument, který za účelem zajištění účinného výkonu práva na obhajobu vymezuje předmět správního řízení zahájeného Komisí, a brání jí tak, aby uplatnila další námitky v rozhodnutí, kterým dotyčné řízení ukončuje (viz zejména usnesení ze dne 18. června 1986, *British American Tobacco a Reynolds Industries v. Komise*, 142/84 a 156/84, Recueil, s. 1899, body 13 a 14). Toto oznámení je tedy ve své podstatě předběžné a může být pozměněno v průběhu hodnocení, ke kterému Komise později přistupuje na základě připomínek, které jí byly stranami v odpovědi předloženy, jakož i dalších skutkových zjištění (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek *SGL Carbon v. Komise*, bod 62). Komise totiž musí zohlednit skutečnosti vyplývající z celého správního řízení, buď aby upustila od námitek, které jsou neopodstatněné, anebo aby upravila či doplnila po skutkové a právní stránce svou argumentaci na podporu uplatněných námitek. Oznámení námitek tak nijak Komisi nebrání změnit své stanovisko ve prospěch dotyčných podniků (viz výše uvedené usnesení *British American Tobacco a Reynolds Industries v. Komise*, bod 13).

⁶⁴ Z toho vyplývá, že Komise není vázána skutkovými nebo právními posouzeními obsaženými v tomto dokumentu. Naopak musí odůvodnit své konečné rozhodnutí konečnými posouzeními založenými na výsledcích celého svého šetření, jak existují

k okamžiku ukončení formálního řízení (viz obdobně výše uvedené usnesení *British American Tobacco a Reynolds Industries v. Komise*, bod 15).

⁶⁵ Krom toho není Komise povinna vysvětlovat případné rozdíly oproti svým předběžným posouzením obsaženým v oznámení námitek (viz v tomto smyslu výše uvedené usnesení *British American Tobacco a Reynolds Industries v. Komise*, bod 15, a výše uvedený rozsudek *British American Tobacco a Reynolds Industries v. Komise*, bod 70).

⁶⁶ Na této předběžné povaze oznámení námitek nemění nic ani okolnost, že Komise podléhá v rámci kontroly spojování podniků, na rozdíl od případu spadajícího do působnosti článků 81 ES a 82 ES, přísným procesním lhůtám. Účinný výkon práva na obhajobu totiž ukládá, aby se argumentace účastníků navrženého spojení podniků zohlednila v řízení o kontrole spojování podniků stejným způsobem jako argumentace dotyčných účastníků v řízeních zahájených podle článků 81 ES nebo 82 ES.

⁶⁷ Je pravda, že v napadeném rozsudku, zejména v jeho bodech 284 a 285, Soud výslovně uznal přípravný charakter oznámení námitek, a to rovněž v rámci kontroly spojování podniků. Dále uznal, že Komise není v souladu s judikaturou k článkům 81 ES a 82 ES povinna vysvětlit případné odchylky od oznámení námitek.

⁶⁸ Nicméně s ohledem na argumentaci navrhovatelek a Komise uvedenou v bodech 58 a 59 tohoto rozsudku je třeba přezkoumat jejich výtky, které se týkají řady konkrétních odkazů Soudu na oznámení námitek v rámci jeho přezkumu legality sporného rozhodnutí.

⁶⁹ V tomto ohledu z judikatury vyplývá, že i když je v rámci kontroly spojování podniků, oblasti, ve které má Komise v hospodářských otázkách určitý prostor pro uvážení, přezkum Soudu omezen na ověření věcné správnosti skutkových zjištění a neexistence zjevně nesprávného posouzení, nemění to nic na tom, že správnost, úplnost

a hodnověrnost skutečností, které jsou základem rozhodnutí, může být předmětem soudního přezkumu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Komise v. Tetra Laval, bod 39, jakož i rozsudek ze dne 22. listopadu 2007, Španělsko v. Lenzing, C-525/04 P, Sb. rozh. s. I-9947, body 56 a 57). Totiž zejména tak může soud Společenství ověřit, zda existují skutkové a právní okolnosti, na kterých závisí výkon posuzovací pravomoci (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 21. listopadu 1991, Technische Universität München, C-269/90, Recueil, s. I-5469, bod 14). Z toho vyplývá, že bez ohledu na přípravný a předběžný charakter oznámení námitek a bez ohledu na skutečnost, že Komise není povinna vysvětlit případné odchylky od oznámení námitek, nezbytně nelze Soudu zamezit, aby použil oznámení námitek pro výklad rozhodnutí Komise, obzvláště co se týče přezkumu jeho skutkového základu.

70 Tak například odkazy na oznámení námitek, které Soud v rámci svého posouzení odůvodnění sporného rozhodnutí učinil v bodech 300, 302 a 308 napadeného rozsudku jsou, jak v podstatě uvedla generální advokátka v bodech 165 a 166 stanoviska, učiněné čistě pro ilustraci, nejsou-li dokonce nadbytečné. To platí rovněž pro některé body tohoto rozsudku uvedené navrhovatelkami, které se týkají posouzení Soudu argumentů vycházejících ze zjevně nesprávných posouzení, a sice body 338, 339, 341, 362, 402, 456, 467, 532 a 538 napadeného rozsudku, které slouží pouze k ilustraci a doplnění toho, co již Soud v každém případě vyvodil přímo ze sporného rozhodnutí.

71 Je třeba nicméně konstatovat, že z některých odkazů na oznámení námitek v napadeném rozsudku vyplývá, že Soud bez ohledu na svá vlastní prohlášení ohledně předběžné povahy tohoto oznámení, považoval to, co kvalifikoval v bodě 410 uvedeného rozsudku jako „předcházející skutková zjištění“ v uvedeném oznámení za hodnověrnější a rozhodnější než zjištění uvedená v samotném sporném rozhodnutí.

72 Soud se v tomto ohledu v podstatě opřel o rozdíl mezi jednak takovými „předcházejícími skutkovými zjištěními“, a jednak „posouzeními“, která byla způsobilější k platné

změně. Obzvláště v bodě 379 napadeného rozsudku Soud kvalifikuje tvrzení obsažená v oznámení námitek, podle kterého „existuje dostatek důkazů, že velké společnosti navzájem znají své obchodní podmínky“, jako tvrzení, které není „posouzením Komise, které může být změněno, ale spíše [...] skutkové zjištění vycházející z jejího šetření“. Toto tvrzení Soudu je třeba chápat s ohledem na další tvrzení učiněná dříve v napadeném rozsudku. V bodě 335 tohoto rozsudku tak Soud zejména uvádí, že „posouzení obsažená ve [sporném] rozhodnutí musí být slučitelná se skutkovými zjištěními učiněnými v oznámení námitek, pokud není prokázáno, že uvedená zjištění byla nesprávná“. Dále v bodě 378 tohoto rozsudku Soud uvádí, že „závěry vyvozené [...] z takových důkazů, které jsou uvedeny] ve [sporném] rozhodnutí se rovněž jednoznačně odchyľují od závěrů učiněných v oznámení námitek“.

73 Soud se tak neomezil na použití oznámení námitek jako nástroje k ověření správnosti, úplnosti a hodnověrnosti skutečností, které jsou základem sporného rozhodnutí. Měl totiž za prokázanou určitou kategorii závěrů obsažených v tomto oznámení, které nicméně mohly být považovány pouze za předběžné.

74 Toto pojetí oznámení námitek vyplývá krom toho z dalších bodů napadeného rozsudku. V bodech 409 a 410 tohoto rozsudku tak Soud kritizuje skutečnost, že Komise nepopřela „předcházející skutková zjištění“ učiněná v oznámení námitek. Navíc v bodě 424 tohoto rozsudku se vytýká navrhovatelkám a Komisi, že nepotvrdily a „*a fortiori* ani neprokázaly“, že by „zjištění“ v uvedeném oznámení bylo nesprávné. V bodě 446 napadeného rozsudku se dokonce uvádí, že „tvrzení, že neexistoval žádný důkaz o tom, že by slevy citelně ovlivnily ceny, spíše představuje skutkové zjištění než právní posouzení“. Krom toho v bodech 398, 419, 447 a 451 tohoto rozsudku je Komise v podstatě kritizována za to, že se pro účely sporného rozhodnutí ve značné míře opřela o dopad „propagačních slev“, zatímco jak Soud uvádí v bodě 447 tohoto rozsudku, v oznámení námitek Komise „ani nepovažovala za nutné [takové slevy] zmínit“.

75

Přitom, jak Komise uvádí, může se stát, že oznamující strany ve své odpovědi na oznámení námitek doplní nebo objasní s ohledem na toto oznámení svůj „postoj“ k fungování relevantního trhu nebo trhů, takže mohou být doplněny nové skutečnosti nebo mohou být skutečnosti, které již Komise zkoumala, umístěny do zcela jiné perspektivy. Za takových okolností, i když není prokázána neopodstatněnost určitých individuálních předběžných zjištění Komise v oznámení námitek, posouzení těchto zjištění Komisí může být ve změněném kontextu zcela odlišné. V napadeném rozsudku se zdá, že Soud tím, že se zaměřil na rozdíly mezi sporným rozhodnutím, které bylo předmětem k němu podané žaloby, a „předběžnými skutkovými zjištěními“ v oznámení námitek, nepřihlédl k této možnosti. Jak Komise tvrdí, přístup Soudu vyplývající z určitých bodů napadeného rozsudku se zdá totiž spočívat na předpokladu, že předběžné závěry Komise v uvedeném oznámení jsou neměnně založeny na jednoznačných důkazech. Přitom kromě případných nesporných skutečností, které jsou z důvodu své empirické a ověřitelné povahy do té míry zjevné, že jsou nezpochybnitelné, není možné předpokládat, že tvrzení obsažená v oznámení námitek nemohou být změněna z hlediska odpovědi na takové oznámení. Krom toho i za předpokladu, že by Soud měl právo provést rozlišení mezi skutkovými zjištěními a posouzeními obsaženými v oznámení námitek, je třeba konstatovat, že v bodech 379 a 446 napadeného rozsudku kvalifikoval jako skutková zjištění určitá komplexní posouzení, která není možné v žádném případě považovat za skutková zjištění, jež není možné změnit.

76

Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž ve svém přezkumu argumentů vycházejících z existence zjevně nesprávných posouzení zacházel s některými skutečnostmi obsaženými v oznámení námitek jako s prokázanými, aniž by prokázal důvody, pro které by bez ohledu na konečné stanovisko přijaté Komisí ve sporném rozhodnutí měly být tyto skutečnosti považovány za nezpochybnitelně prokázané.

77

I když je tomu tak, nemůže toto pochybení samo o sobě zpochybnit posouzení Soudu obsažené v bodě 377 napadeného rozsudku, podle kterého „závěry, které jsou vyvozeny z důkazů zmíněných ve [sporném] rozhodnutí, nelze o tyto důkazy opřít“. V důsledku toho nemůže samo o sobě vést ke zrušení napadeného rozsudku. Je tedy třeba přistoupit k přezkumu dalších důvodů kasačního opravného prostředku.

K druhému důvodu, jakož i k první části třetího důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícím z nesprávných právních posouzení v rozsahu, v němž Soud od Komise vyžadoval, aby zahájila po odpovědi na oznámení námitek nová šetření a použil nepřiměřené podmínky dokazování na skutečnosti obsažené v odpovědi na oznámení námitek

– Napadený rozsudek

78 V rámci svého přezkumu žalobního důvodu vycházejícího ze zjevně nesprávného posouzení, pokud jde o transparentnost trhu, Soud v bodě 414 napadeného rozsudku zejména tvrdí, že „účastnice spojení podniků nemohou vyčkávat do posledního okamžiku, aby Komisi předložily důkazy vyvracející její včas vznesené námitky, jelikož by tak Komise neměla možnost provést nutná ověření. V takovém případě je přinejmenším třeba, aby se tyto důkazy jevily jako zvláště spolehlivé, objektivní, relevantní a přesvědčivé, aby mohly platně vyvrátit námitky uplatněné Komisí“.

79 Soud se krom toho domnívá v bodě 415 napadeného rozsudku, že Komise nemůže „bez kontroly delegovat odpovědnost za vedení určitých aspektů vyšetřování na účastnice řízení, zejména když, jako je tomu v projednávané věci, tyto aspekty představují klíčovou okolnost, na níž je [sporné] rozhodnutí založeno, a když údaje a posouzení poskytnutá účastnicemi spojení podniků jsou diametrálně v rozporu s informacemi shromážděnými Komisí během jejího vyšetřování, jakož i se závěry, ke kterým na jejich základě dospěla.“

80 Navíc na různých místech v napadeném rozsudku, zejména v jeho bodech 398, 428 a 451 Soud uvádí, že Komise po odpovědi účastnic spojení podniků na oznámení námitek neprovedla žádné nové studie trhu, aby přezkoumala opodstatněnost nového směru svého posouzení navrhovaného spojení podniků.

– Argumentace účastnic řízení

- 81 Svým druhým důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelky uplatňují, že se Soud dopustil zjevně nesprávného posouzení tím, že v podstatě rozhodl, že Komise je po odpovědi na oznámení námitek povinna provést nová šetření na trhu. Proto je jeho závěr, že se Komise dopustila nesprávných posouzení a odůvodnění, protože nepřistoupila k novým šetřením, neopodstatněný.
- 82 První částí třetího důvodu kasačního opravného prostředku, kterou je třeba se zabývat spolu s druhým důvodem kasačního opravného prostředku, navrhovatelky poukazují na to, že Soud v bodě 414 napadeného rozsudku ve skutečnosti naznačoval, že důkazy ve prospěch předložené oznamujícími stranami v odpovědi na oznámení námitek podléhají vyšším požadavkům, než jsou požadavky na důkazy uvedené Komisí na podporu jejich námitek v oznámení námitek.
- 83 Na podporu navrhovatelek Komise zaprvé tvrdí, že s ohledem na krátké lhůty, kterým podléhá podle nařízení, musí mít možnost opřít se o důkazy předložené navrhovatelkami v odpovědi na oznámení námitek, přičemž uvedená odpověď je součástí formálního řízení. Stejně jako navrhovatelky připomíná, že nařízení stanoví ukládání pokut nebo penále, jestliže byly předány nepřesné nebo zavádějící informace, a opravňuje Komisi, aby odvolala rozhodnutí, které se zakládá na nesprávné informaci, za kterou nese odpovědnost některý z podniků nebo která byla získána podvodně.
- 84 Zadruhé má Komise za to, že bod 414 napadeného rozsudku, který popisuje přístup sledovaný Soudem v bodech 415 až 457 uvedeného rozsudku ohledně všech důkazů, vykazuje řadu spojených nesprávných právních posouzení týkajících se zejména síly důkazních prostředků předložených v odpovědi na oznámení námitek.

85 Impala tvrdí, že Soud zohlednil striktní lhůty stanovené nařízením. Pouze konstatoval skutečnost, že Komise neprovedla žádná dodatečná šetření na trhu, aniž by uvedl, zda po slyšení měla být šetření na trhu provedena. Podle Impala měla Komise prošetřit problematiku transparentnosti a slev před vydáním oznámení námitek.

86 K první části třetího důvodu kasačního opravného prostředku Impala tvrdí, že z bodu 414 napadeného rozsudku vyplývá, že Soud odkazuje na teoretickou situaci, ve které účastnice spojení podniků předloží důkazy v posledním okamžiku a Komisi neponechají žádnou možnost k provedení nezbytných šetření. Podle Impala rovněž z téhož bodu napadeného rozsudku vyplývá, že je třeba předpokládat, že Soud se nedomníval, že Komise měla vést šetření k uvedené problematice po slyšení, ale že měla v tomto smyslu jednat spíše v průběhu formálního řízení.

– Závěry Soudního dvora

87 Je nejprve třeba zamítnout tezi Impala uvedenou v bodě 86 tohoto rozsudku, podle které se bod 414 napadeného rozsudku vztahuje k hypotetické situaci. Takový výklad uvedeného bodu 414 je popřen jeho samotným zněním, z něhož vyplývá, že se poznámky Soudu kritizované v rámci první části třetího důvodu kasačního opravného prostředku vztahují k řízení, které vedlo k přijetí sporného rozhodnutí.

88 Dále je třeba připomenout, že jak vyplývá z bodů 61 a 62 tohoto rozsudku, dodržování práva na obhajobu před přijetím jakéhokoliv rozhodnutí, které může nepříznivě zasáhnout do postavení dotyčných podniků, je v řízeních o kontrole spojování podniků nezbytné.

89 V důsledku toho není v zásadě možné vytýkat oznamujícím stranám, že předkládají určité, případně rozhodující, argumenty, skutečnosti nebo důkazy teprve v rámci

své argumentace v odpovědi na oznámení námitek. Teprve až z tohoto oznámení námitek se totiž mohou účastnice spojení dozvědět podrobné informace o tom, které námitky Komise vznáší proti jejich návrhu spojení podniků, jakož i o které argumenty a důkazy se za tímto účelem opírá. Jak vyplývá z bodu 62 tohoto rozsudku, vyplývá z práva na obhajobu oznamujících podniků zakotveného v čl. 18 odst. 3 druhé větě nařízení, jakož i v čl. 13 odst. 2 prováděcího nařízení, že tyto podniky mají v rámci jejich písemného a ústního slyšení, po obdržení oznámení námitek, právo uvést vše, co jim umožňuje vyvrátit námitky Komise a přimět ji, aby povolila jejich navrhované spojení. V rozporu s tím, co naznačuje Soud zejména v bodě 414 napadeného rozsudku, je argumentace předložená v odpovědi na oznámení námitek součástí šetření, které se provádí v rámci formálního řízení. Taková argumentace není opožděná, ale dochází k ní v okamžiku stanoveném za tímto účelem v řízení o kontrole spojení.

90 Krom toho je třeba rovněž připomenout, že jak vyplývá z bodu 49 tohoto rozsudku, požadavek rychlosti, který charakterizuje obecnou systematiku nařízení, ukládá Komisi dodržovat přísné lhůty pro přijetí konečného rozhodnutí.

91 Za těchto podmínek s ohledem zejména na časová omezení, která vyplývají z procesních lhůt stanovených nařízením, nemůže být Komise v zásadě v každém jednotlivém případě povinna zaslat po oznámení námitek a slyšení dotyčných podniků řadě hospodářských subjektů žádosti o informace krátce před předáním svého návrhu rozhodnutí poradnímu výboru pro kontrolu spojování podniků na základě článku 19 nařízení.

92 Krom toho, jak uvádí Komise, odpověď na oznámení námitek může upoutat zvláštní pozornost na skutečnosti, které oznamující strany považují za zásadní pro výsledek formálního řízení. Takové skutečnosti nemusely být považovány za zásadní v oznámení námitek. Přitom jejich nezohlednění by mohlo být součástí kritiky oznamujících podniků vůči předběžnému posouzení Komise. S ohledem na požadavky práva na obhajobu nemůže argumentace oznamujících stran v odpovědi na oznámení námitek podléhat vyšším požadavkům ohledně jejich důkazní síly a přesvědčivosti, než jsou

požadavky ve vztahu k argumentaci soutěžitelů, zákazníků a ostatních třetích osob, které Komise v průběhu správního řízení vyslechla nebo ve vztahu k informacím, které oznamující podniky předložily v dřívější fázi šetření Komise.

93 Krom toho, když Komise zkoumá ve svém rozhodnutí argumenty na obhajobu oznamujících podniků a využije tuto příležitost k tomu, aby znovu zvážila své předběžné závěry obsažené v oznámení námitek a případně se od nich odchýlila, „nedeleguje“ šetření na uvedené podniky. V tomto ohledu je třeba připomenout, že články 14 a 15 nařízení stanoví ukládání pokut nebo penále, jestliže byly předány nepřesné nebo zavádějící informace, a že čl. 8 odst. 5 písm. a) téhož nařízení opravňuje Komisi, aby odvolala rozhodnutí, které se zakládá na nesprávné informaci, za kterou nese odpovědnost některý z podniků nebo která byla získána podvodně.

94 Komise jistě musí argumenty účastnic spojení podniků pečlivě přezkoumat s ohledem na jejich správnost, úplnost a přesvědčivost a v případě odůvodněných pochybností je nezohlednit. Je rovněž pravda, že podle čl. 3 odst. 1 prováděcího nařízení musí oznámení zamýšleného spojení obsahovat přesné a úplné informace a že v souladu s článkem 11 nařízení jsou oznamující strany povinny na případné žádosti Komise o informace poskytnout úplnou a přesnou odpověď ve stanovených lhůtách, a pokud tak neučiní v případě, že byly dotyčné informace vyžádané rozhodnutím, může Komise podle článků 14 a 15 nařízení uložit pokuty a penále. Nicméně nic to nemění na tom, že Komise musí při příležitosti odpovědi na oznámení námitek pod hrozbou znehodnocení práva oznamujících stran na obhajobu použít stejná kritéria jako kritéria sledovaná pro účely přezkumu argumentace třetích osob nebo kritéria použitá v dřívější fázi svého šetření, přičemž je oprávněna vyvodit odpovídající důsledky v případě, že ve velmi pokročilé fázi řízení vyjde najevo, že dotyčné oznámení není v souladu s požadavky čl. 3 odst. 1 prováděcího nařízení.

95 Z toho vyplývá, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení jednak tím, že v podstatě uložil Komisi, aby byla obzvláště náročná, pokud jde o průkaznost důkazů

a argumentace přednesené oznamujícími stranami v odpovědi na oznámení námitek, a jednak tím, že z toho vyvodil závěr, že když po oznámení námitek nebyly provedeny dodatečné studie trhu a Komise převzala argumentaci navrhovatelek na obhajobu, rovnalo se to protiprávnímu přenesení šetření na účastnice spojení podniků.

- 96 Nicméně tímto nesprávným právním posouzením není stížen celý napadený rozsudek, zejména část, která se týká nedostatků odůvodnění sporného rozhodnutí, jakož i posouzení Soudu v bodě 377 napadeného rozsudku, podle kterého „závěry, které jsou vyvozeny z důkazů zmíněných v [uvedeném] rozhodnutí, nelze o tyto důkazy opřít“. Proto je třeba přistoupit k přezkumu dalších důvodů kasačního opravného prostředku.

K sedmému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž se Soud opíral o důkazy, které nebyly zpřístupněny účastnicím spojení podniků

– Napadený rozsudek

- 97 V bodě 352 napadeného rozsudku v rámci přezkumu provedeného Soudem týkajícího se transparentnosti cen a zejména možnosti sledování maloobchodního trhu velkými společnostmi prostřednictvím týdenních monitorovacích zpráv vytvořených jejich obchodními zástupci, uvádí Soud zjištění Komise obsažené ve sporném rozhodnutí, podle kterého navrhovatelky zavedly systém týdenních zpráv zahrnujících rovněž informace o soutěžitelích. V bodech 356 až 360 napadeného rozsudku Soud v této souvislosti doplňkově odkazuje na řadu dokumentů předložených společnostmi Impala, které byly kvalifikovány jako důvěrné. Body 356 až 360 napadeného rozsudku ve verzi zveřejněné ve Sbírce rozhodnutí jsou tak vyznačené pouze jako „[důvěrné]“. Na týdenní monitorovací zprávy se odkazuje rovněž v bodech 389 a 451 uvedeného rozsudku, přičemž uvedený bod 389 obsahuje ve své verzi zveřejněné ve Sbírce rozhodnutí pasáž vyznačenou jako „[důvěrná]“.

– Argumentace účastnic řízení

98 Navrhovatelky tvrdí, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení tím, že se v bodech 356 až 360 napadeného rozsudku opíral o důkazy, které Komise neměla k dispozici v době, kdy přijala sporné rozhodnutí, a které jim nebyly nikdy zpřístupněny. V tomto ohledu je obtížné pochopit, proč Soud tyto dokumenty uvedl v pěti bodech svého rozsudku, a odkazoval pak na ně ještě dvakrát v bodech 389 a 451 napadeného rozsudku, ačkoli je nepovažoval za rozhodné pro výsledek svého přezkumu.

99 Impala uvádí, že dotčené informace byly zmíněny při jednání ve dnech 14. a 15. června 2004 za přítomnosti účastnic řízení a byly po těchto diskuzích sděleny Komisi jako důvěrné. Podle společnosti Impala tak navrhovatelky při těchto diskuzích věděly o tom, že se jedná o jejich vlastní praktiky sledování cen ve Francii, a podaly řadu připomínek k tomuto aspektu režimu stanovování cen jak v průběhu správního řízení, tak řízení před Soudem. Každopádně podle společnosti Impala, i kdyby byly výtky navrhovatelek vyjádřené v rámci tohoto důvodu kasačního opravného prostředku opodstatněné, nelze je zohlednit, neboť uvedené informace neměly vliv na výsledek napadeného rozsudku.

– Závěry Soudního dvora

100 Nejprve je třeba odmítnout argument společnosti Impala uvedený v bodě 99 tohoto rozsudku, podle něhož byly navrhovatelky dostatečně informovány o obsahu dokumentů uvedených v bodech 356 až 360 napadeného rozsudku, při jednání před Komisí. Z kasační odpovědi společnosti Impala před Soudním dvorem totiž vyplývá, že „[t]ato informace byla zmíněna v průběhu jednání [...] a byla pak po jednání sdělena Komisi jako důvěrná“. Za těchto okolností nelze tvrdit, že obsah těchto dokumentů byl oznámen včas, a to s nezbytnou přesností a koherencí, aby bylo navrhovatelkám případně umožněno odpovědět účinně na návrhy, které Impala předložila Komisi na základě uvedených dokumentů.

101 Podle čl. 18 odst. 3 nařízení musí Komise založit svá rozhodnutí přijatá na základě tohoto nařízení pouze na námitkách, ke kterým strany mohly předložit své připomínky. Z toho vyplývá, že jelikož se navrhovatelky nemohly včas seznámit s obsahem dotyčných důvěrných dokumentů, nemůže se Komise pro účely sporného rozhodnutí o tyto dokumenty opírat.

102 Soud se proto dopustil nesprávného právního posouzení tím, že za účelem zrušení sporného rozhodnutí vycházel z dokumentů, které Impala předložila jako důvěrné, jelikož je ani samotná Komise nemohla použít pro účely přijetí uvedeného rozhodnutí z důvodu jejich důvěrného charakteru.

103 Aniž by bylo třeba vyjádřit se k otázce, zda zohlednění uvedených dokumentů mohlo mít dopad na výsledek přezkumu argumentů týkajících se zjevně nesprávného posouzení Komise, který provedl Soud, postačí uvést, že nesprávné právní posouzení zjištěné v rámci tohoto sedmého důvodu kasačního opravného prostředku nemůže každopádně zpochybnit závěr Soudu uvedený v bodě 325 napadeného rozsudku, jehož podstatou je, že sporné rozhodnutí musí být zrušeno z důvodu nedostatečného odůvodnění. Je tedy nezbytné přezkoumat ostatní důvody kasačního opravného prostředku.

K pátému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Soud nezohlednil rozhodná právní kritéria použitelná na vytvoření nebo posílení společného dominantního postavení

– Napadený rozsudek

104 V bodech 250 až 254 napadeného rozsudku Soud formuloval následující poznámky k pojmu „společné dominantního postavení“:

- „250 [...] Zjištění existence společného dominantního postavení se musí zakládat na souboru prokázaných skutkových okolností, minulých nebo současných, svědčících o významném omezení hospodářské soutěže na trhu z důvodu, že určité podniky společně získaly možnost chovat se na uvedeném trhu jednotně ve značné míře nezávisle na svých soutěžitelích, zákaznících a spotřebitelích.
- 251 Z toho vyplývá, že ačkoliv jsou v rámci posuzování existence společného dominantního postavení tři podmínky uvedené Soudem v rozsudku [ze dne 6. června 2002,] *Airtours v. Komise*, [T-342/99, Recueil, s. II-2585], vyvozené z teoretické analýzy pojmu „společné dominantní postavení“, jistě rovněž nezbytné, může být jejich splnění případně i nepřímo prokázáno na základě souboru ukazatelů a důkazů, případně i velmi různorodých, o znacích, projevech a zvláštnostech spojených s existencí společného dominantního postavení.
- 252 Takto může v případě nedostatku jiného rozumného zdůvodnění především dlouhodobé těsné vyrovnání cen, zejména jsou-li vyšší než konkurenční, spojené s jinými typickými faktory společného dominantního postavení, postačit k prokázání existence společného dominantního postavení, i přesto, že chybí spolehlivé přímé důkazy o vysoké transparentnosti trhu, s ohledem na to, že její existence může být za těchto okolností předpokládána.
- 253 Z toho vyplývá, že vyrovnání jak hrubých, tak čistých cen za posledních šest let v projednávaném případě i přesto, že výrobky nejsou totožné (každý disk má jiný obsah), jakož i jejich udržování v poměrně stabilní výši, která je považována za vysokou i přes významné snížení poptávky, spojené s jinými faktory (síla podniků v oligopolním postavení, stabilita tržních podílů atd.), které Komise uvedla v rozhodnutí, může v případě nedostatku jiného vysvětlení naznačovat nebo představovat ukazatel toho, že vyrovnání cen není důsledkem obvyklého průběhu účinné hospodářské soutěže a že trh je dostatečně transparentní, jelikož umožnil tichou koordinaci cen.

254 Nicméně, jelikož [Impala] ve svých úvahách vycházela spíše z nesprávného uplatnění rozličných podmínek vyžadovaných pro společné dominantní postavení, jak jsou vymezeny ve [výše uvedeném] rozsudku Airtours v. Komise, a zejména podmínky týkající se transparentnosti trhu, než z myšlenky, že zjištění dlouhodobé společné politiky spojené s přítomností souboru jiných faktorů, které jsou pro společné dominantní postavení příznačné, může za určitých okolností a v případě nedostatku jiného vysvětlení postačit k prokázání existence takového postavení, na rozdíl od jeho vzniku, aniž by bylo třeba jasně prokázat transparentnost trhu, Soud se v rámci posuzování dovolávaných žalobních důvodů omezí na ověření, zda [sporné] rozhodnutí správně uplatnilo podmínky vycházející z judikatury Airtours. Aniž by totiž bylo nutné posoudit, zda by opačný přístup vedl Soud k překročení rámce sporu, jak je vymezen účastnicemi řízení, nebo zda by představoval pouhé použití práva v rámci důvodu uplatňovaného [společností Impala], je třeba v souladu se zásadou kontradiktornosti postupovat výše uvedeným způsobem, jelikož tato otázka nebyla před Soudem projednávána.“

105 Bod 309 napadeného rozsudku uvádí následující:

„Krom toho z poslední věty bodu 77 odůvodnění [sporného] rozhodnutí vyplývá, že slevy nemohou skutečně ovlivnit transparentnost trhu v oblasti cen, která je důsledkem zejména veřejných katalogových cen, jelikož se konstatuje, že „[k]dyby se velké nahrávací společnosti citelně odchýlily od dohodnutých cenových politik poskytováním slev, projevíly by se tyto odchylky v jejich čistých průměrných cenách.““

106 Pokud jde o otázku dopadu rozdílů ve slevách na transparentnost trhu, Soud v bodě 420 napadeného rozsudku zejména uvedl, že „[jak] uvedla [Impala], rozdíly v rozpětí slev v čase by mohly být důsledkem rozdílných výsledků a nevylučují, že se slevy řídí známým souborem pravidel“.

107 V bodě 427 napadeného rozsudku Soud uvádí, že některé důkazy, o které se Komise opírala, „nevylučují možnost, že by [rozdíly ve slevách podle zákazníka] mohly přinejmenším pro odborníka v odvětví být dosti snadno vysvětlitelné prostřednictvím existence určitého množství obecných nebo zvláštních pravidel, kterými se řídí poskytování slev“.

108 Bod 428 napadeného rozsudku zní následovně:

„Ačkoliv, jak zdůraznila Komise, [Impala] skutečně přesně nevysvětlila, kterými různými pravidly se řídí poskytování slev, nebo ačkoliv podle Komise poukázala na příliš vysoký počet těchto pravidel, což by jejich uplatnění činilo komplexním, a tedy málo transparentním, je rovněž pravda, jak již bylo konstatováno, že Komise v tomto ohledu neprovedla šetření na trhu nebo přinejmenším nepředložila žádný důkaz o neprůhlednosti propagačních slev kromě tabulek účastnic spojení podniků, které bez ohledu na jejich nedostatky mají každopádně pouze za cíl prokázat existenci určitých rozdílů mezi uvedenými slevami, ale neprokazují, že by uvedené rozdíly nemohly být víceméně snadno vysvětlitelné pro odborníka v odvětví. [...]“

109 V bodě 429 napadeného rozsudku Soud uvádí, že „[a]čkoliv má kombinace proměnných nutně za účinek zvýšení počtu možných případů, Komise neprokázala, že by tento úkol byl pro znalce trhu příliš obtížný.“

– Argumentace účastnic řízení

110 Navrhovatelky tvrdí, že Soud tím, že dospěl k závěru, že se Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení a že nedostatečně odůvodnila sporné rozhodnutí z hlediska transparentnosti trhu, nezohlednil stav práva Společenství definující pojem „společné dominantní postavení“. Podle navrhovatelek kritérium týkající se transparentnosti trhu jako ukazatel existence společného dominantního postavení na trhu, jak bylo

stanoveno Soudem v jeho výše uvedeném rozsudku *Airtours v. Komise*, a u kterého Soud potvrdil, že jej použije v napadeném rozsudku, ukládalo Komisi, aby prokázala zaprvé, že velké společnosti disponují přijatelným mechanismem sledování jejich příslušných velkoobchodních čistých cen, a zadruhé, vzhledem k tomu, že se sporné rozhodnutí týká hlavně existence tiché koluze, že velké společnosti takový mechanismus sledování skutečně použily.

- 111 Podle navrhovatelek Soud v praxi použil mírnější kritérium k prokázání transparentnosti trhu, jak vyplývá zejména z bodu 251 napadeného rozsudku, jelikož tuto transparentnost vyvodil z určitého počtu faktorů, které z právního hlediska nejsou dostačující k prokázání požadovaného stupně transparentnosti. Zejména tím, že při posouzení transparentnosti velkoobchodních čistých cen nevzal v úvahu relevanci slev, se Soud dopustil nesprávného právního posouzení, jelikož opominul určit metodu umožňující dostatečně přesně a vhodně vysledovat významné změny velkoobchodních čistých cen u ostatních velkých společností k přesnému a včasnému zjištění jakékoli odchylky od mlčky dohodnutých cen.
- 112 Podle navrhovatelek vyžaduje případ dříve existující tiché koluze, aby navrhovatelky, jakož i ostatní velké společnosti skutečně sledovaly své velkoobchodní čisté ceny a disponovaly dostatečně přesnými a včasnými informacemi o změnách příslušných velkoobchodních čistých cen. Přitom ani Soud, ani Impala, ani Komise nemohly zjistit mechanismus sledování velkoobchodních čistých cen ze strany velkých společností nebo prokázat, že byl takový mechanismus použit.
- 113 Soud podle navrhovatelek naopak použil chybné kritérium při svém posouzení požadované míry transparentnosti trhu k tomu, aby mohl dospět k závěru o existenci společného dominantního postavení na relevantních trzích s hudebními nahrávkami. Zohlednil totiž informace, které nejsou rozhodné z hlediska kritéria transparentnosti trhu, a nezohlednil přitom jiné, které jsou z tohoto hlediska zjevně rozhodné.

V tomto ohledu navrhovatelky tvrdí, že se Soud dopustil nesprávného právního posouzení zejména:

- tím, že v bodě 309 napadeného rozsudku vyvodil transparentnost slev z jejich dopadu na průměrné čisté ceny;
- tím, že v bodě 429 napadeného rozsudku nezohlednil při svém posouzení transparentnosti relevanci komplexních cenových struktur, a
- tím, že v bodech 298, 306, 310 a 395 napadeného rozsudku nezohlednil při posouzení transparentnosti relevanci rozdílů v cenách.

¹¹⁴ Impala nejprve navrhuje, že navrhovatelky se pátým důvodem kasačního opravného prostředku pokoušejí zpochybnit skutková posouzení formulovaná Soudem, aniž by uplatňovaly nesprávné právní posouzení.

¹¹⁵ Podpůrně Impala tvrdí, že Soud v napadeném rozsudku použil správné kritérium k prokázání transparentnosti trhu, a to kritérium uvedené v bodě 62 výše uvedeného rozsudku Airtours v. Komise. V tomto ohledu Impala zejména uvádí, že jediným faktorem, u kterého Komise konstatovala, že je „méně“ transparentní, byly propagační slevy. Soud však konstatoval, že rozhodující důkazy, na kterých Komise založila své konstatování, toto zjištění nepodpořily, ačkoli bylo provedeno vyčerpávající posouzení těchto důkazů. Pátý důvod kasačního opravného prostředku se ve skutečnosti netýká právního kritéria transparentnosti trhu, ale spíše hodnocení skutkových okolností prokazujících tuto transparentnost, které provedl Soud. Podle společnosti Impala nebylo kritérium uvedené v bodě 62 výše uvedeného rozsudku Soudu Airtours v. Komise použito v napadeném rozsudku chybně, protože Soud nepoužil ani mírnější kritérium, ani neopomněl posoudit transparentnost na požadované úrovni.

116 Impala navíc zpochybňuje tvrzení shrnutá v bodě 113 tohoto rozsudku.

– Závěry Soudního dvora

117 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že otázka, zda Soud použil správnou právní normu při přezkumu důkazů představuje právní otázku, které se lze jako takové dovolávat v rámci kasačního opravného prostředku (viz výše uvedený rozsudek Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel v. Komise, bod 40). Pokud jde o tuto věc, jsou tedy argumenty navrhovatelek uvedené v bodech 110 až 112 tohoto rozsudku přípustné ve stadiu kasačního opravného prostředku.

118 Ze tří dílčích výtek shrnutých v bodě 113 tohoto rozsudku je přípustná pouze druhá a třetí. První dílčí výtky se totiž netýká relevance konkrétního důkazu použitého k prokázání existence společného kolektivního postavení, ale směřuje ve skutečnosti k novému posouzení skutkového stavu, což podle ustálené judikatury připomenuté v bodě 29 tohoto rozsudku v zásadě nespadá do příslušnosti Soudního dvora v oblasti kasačního opravného prostředku (viz rovněž v tomto smyslu obdobně rozsudek ze dne 22. listopadu 2007, Sniace v. Komise, C-260/05 P, Sb. rozh. s. I-10005, body 34 a 35). Naopak druhá a třetí dílčí výtky spočívá v uplatnění nesprávného právního posouzení.

119 Pokud jde o opodstatněnost tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba úvodem připomenout, že Soudní dvůr již v podstatě rozhodl, že pojem „společné dominantní postavení“ je zahrnut v pojmu „dominantní postavení“ ve smyslu článku 2 nařízení (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Kali & Salz, body 166 a 178). V tomto ohledu není existence dohody nebo jiných právních vztahů mezi dotýcnými podniky nezbytná ke konstatování existence společného dominantního postavení. Takové konstatování může vycházet z jiných vzájemných vztahů a závisí na hospodářském posouzení a zejména na posouzení struktury relevantního trhu (viz rozsudek ze dne 16. března 2000, Compagnie maritime belge transports a další v. Komise, C-395/96 P a C-396/96 P, Recueil, s. I-1365, bod 45).

120 Pokud jde o tvrzení, že bylo vytvořeno nebo posíleno společné dominantní postavení, je Komise povinná na základě analýzy pravděpodobného vývoje referenčního trhu posoudit, zda spojení, kterým se zabývá, vede k situaci, kdy je účinná hospodářská soutěž na relevantním trhu významně narušena podniky, jež jsou účastníky spojení, a jedním nebo více třetími podniky, které společně mají, zejména na základě mezi nimi existujících vzájemných vztahů, možnost chovat se na trhu jednotně (viz výše uvedený rozsudek Kali & Salz, bod 221) za účelem využití společné hospodářské síly, a to aniž by skuteční nebo potenciální soutěžitelé nebo i zákazníci a spotřebitelé mohli účinně reagovat.

121 Takové vzájemné vztahy zahrnují především vztah vzájemné závislosti existující mezi členy úzkého oligopolu, v jehož rámci na trhu, který má příslušné vlastnosti, zejména pokud jde o koncentraci trhu, transparentnost a homogenitu výrobku, mohou předvídat vzájemné chování, a jsou tedy silně motivováni přizpůsobovat své tržní chování tak, aby maximalizovali svůj společný zisk zvýšením cen, snižováním výroby, výběru nebo jakosti zboží a služeb, omezováním inovace nebo ovlivňováním parametrů hospodářské soutěže jiným způsobem. V tomto kontextu totiž každý hospodářský subjekt ví, že jeho silně soutěžní jednání by vyvolalo reakci ostatních podniků, takže by ze svého podnětu neměl žádnou výhodu.

122 Případ společného dominantního postavení významně omezujícího účinnou hospodářskou soutěž na společném trhu nebo jeho podstatné části tedy může nastat v důsledku spojení podniků, kdyby to s ohledem na samotné charakteristické rysy relevantního trhu a na změny těchto charakteristických rysů způsobené spojením mělo za důsledek, že by každý člen dotyčného oligopolu, vědom si společných zájmů, považoval za možné, hospodářsky racionální, a tedy vhodnější chovat se na trhu dlouhodobě jednotně s cílem prodávat za ceny vyšší než konkurenční, aniž by musel uzavřít dohodu nebo jednat ve vzájemné shodě ve smyslu článku 81 ES a aniž by skuteční či potenciální soutěžitelé nebo také zákazníci a spotřebitelé mohli účinným způsobem reagovat.

- 123 Taková tichá koordinace se pravděpodobněji objeví tím spíše, mohou-li si soutěžitelé snadno vytvořit společnou představu o tom, jak by koordinace mohla fungovat, a zejména o parametrech, které mohou být předmětem zamýšlené koordinace. Pokud by totiž nemohli mlčky dospět ke společnému chápání podmínek koordinace, museli by soutěžitelé k tomu, aby mohli přijmout společný postup na trhu, případně použít praktiky zakázané článkem 81 ES. Krom toho zejména vzhledem k případnému pokušení, které může existovat u každého účastníka tiché koordinace, odchýlit se od takové této tiché koordinace za účelem zvýšení jeho krátkodobého zisku, je třeba posoudit, zda může být taková koordinace dlouhodobá. V tomto ohledu musí být podniky, které koordinují své chování, schopné v dostatečné míře sledovat, zda jsou dodržovány podmínky koordinace. Transparentnost na trhu by tedy měla být dostatečná, aby každému dotyčnému podniku umožnila zejména znát dostatečně přesně a bezprostředně vývoj tržního chování každého jiného účastníka koordinace. Navíc je k zajištění disciplíny třeba, aby existovala určitá forma spolehlivého odrazujícího mechanismu, který bude moci být zaveden v případě, že bude odhaleno odchylující se chování. Krom toho reakce podniků, které se koordinace neúčastní, například reakce současných nebo budoucích soutěžitelů, jakož i reakce zákazníků, nesmí být způsobila ohrozit očekávané výsledky koordinace.
- 124 Podmínky uvedené Soudem v bodě 62 jeho výše uvedeného rozsudku *Airtours v. Komise*, u nichž Soud v bodě 254 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že musí být použity ve sporu, který mu byl předložen, nejsou v rozporu s kritérii vyloženými v předchozím bodě tohoto rozsudku.
- 125 Přitom v rámci použití takových kritérií je třeba zabránit mechanickému přístupu, který spočívá v odděleném ověření každého z uvedených kritérií samostatně, aniž by byl zohledněn celkový hospodářský mechanismus hypotetické tiché koordinace.
- 126 V tomto ohledu by se například posouzení transparentnosti na daném trhu mělo provést nikoli izolovaně a abstraktně, ale z hlediska mechanismu hypotetické tiché koordinace. Pouze při zohlednění takového případu je možné ověřit, zda případné prvky transparentnosti existující na trhu jsou skutečně takové povahy, že usnadňují mlčky učiněné vymezení společného postupu nebo umožňují dotyčným soutěžitelům dostatečně sledovat, zda jsou podmínky takového postupu dodržovány. V tomto posledně uvedeném ohledu je nezbytné pro účely analýzy dlouhodobosti

údajné tiché koordinace zohlednit mechanismy sledování, které jsou případně dostupné účastníkům domnělé tiché koordinace, aby mohlo být ověřeno, zda mohou díky takovým mechanismům rozpoznat dostatečně přesně a včas vývoj chování na trhu všech ostatních účastníků takové koordinace.

127 V projednávané věci navrhovatelky tvrdí, že i když v bodě 254 napadeného rozsudku Soud prohlásil, že použije přístup přijatý ve svém výše uvedeném rozsudku *Airtours v. Komise*, prakticky se dopustil nesprávného právního posouzení, když vyvodil existenci dostatečné míry transparentnosti z řady faktorů, které však nebyly relevantní pro zjištění existujícího společného dominantního postavení. V tomto kontextu navrhovatelky kritizují zejména skutečnost, že Soud v bodě 251 napadeného rozsudku připustil, že splnění podmínek vyvozených v bodě 62 výše uvedeného rozsudku *Airtours v. Komise* může být „případně i nepřímo prokázáno na základě souboru ukazatelů a důkazů, případně i velmi různorodých, o znacích, projevech a zvláštnostech spojených s existencí společného dominantního postavení“.

128 V tomto ohledu je třeba uvést, že jak poznamenala Komise při jednání, nelze kritizovat samotný uvedený bod 251, jelikož představuje obecné prohlášení, které odráží volné hodnocení různých důkazů ze strany Soudu. Podle ustálené judikatury totiž přísluší v zásadě pouze Soudu posoudit hodnotu, kterou je třeba přiznat důkazům, které mu byly předloženy (viz zejména rozsudky ze dne 1. června 1994, *Komise v. Brazzelli Lualdi a další*, C-136/92 P, Recueil, s. I-1981, bod 66, jakož i ze dne 15. června 2000, *Dorsch Konsult v. Rada a Komise*, C-237/98 P, Recueil, s. I-4549, bod 50).

129 Stejně tak zjišťování již existujícího společného dominantního postavení, které vychází z řady skutečností, jež obvykle mají naznačovat existenci nebo pravděpodobnost tiché koordinace mezi soutěžiteli, tedy nemůže být jako takové zpochybněno. Nicméně jak vyplývá z bodu 125 tohoto rozsudku, je nutné, aby toto zjišťování bylo vedeno s opatrností a především v rámci přístupu založeného na analýze případných možných strategií koordinace.

- 130 V projednávaném případě je však nutno konstatovat, že Soud, kterému Impala předložila argumenty týkající se zejména částí sporného rozhodnutí věnovaných transparentnosti trhu, neprovedl svou analýzu uvedených částí ve světle stanoveného mechanismu sledování, který zapadá do pravděpodobné teorie tiché koordinace.
- 131 Je pravda, že v bodě 420 napadeného rozsudku Soud odkazuje na „známý soubor pravidel“ upravujících poskytování slev velkými společnostmi. Nicméně dále, jak správně tvrdí navrhovatelky ve druhé dílčí výtce zmíněné v bodě 113 tohoto rozsudku, pokud jde o otázku, zda některé rozdíly ve slevách zjištěné Komisí ve sporném rozhodnutí mohly zpochybnit možnost náležitého sledování vzájemného dodržování podmínek případné tiché koordinace, se Soud v bodech 427 až 429 napadeného rozsudku spokojuje s nepodloženými tvrzeními ohledně hypotetického odborníka v odvětví. Přitom v bodě 428 uvedeného rozsudku samotný Soud uznává, že Impala, která byla žalobkyní, „skutečně přesně nevysvětlila, kterými různými pravidly se řídí poskytování propagačních slev“.
- 132 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Impala patří mezi podniky, které, ačkoli nejsou členy oligopolu vytvořeného velkými společnostmi, vykonávají činnost na stejných trzích. Za těchto okolností je třeba dospět k závěru, že Soud nezohlednil skutečnost, že důkazní břemeno, pokud jde o údajnou způsobilost tohoto hypotetického „odborníka v odvětví“, nese Impala.
- 133 Vzhledem k výše uvedenému, aniž by bylo třeba vyjádřit se k opodstatněnosti třetí dílčí výtky uvedené v bodě 113 tohoto rozsudku, je třeba učinit závěr, že v rozporu se zásadami, jimiž se má řídit při své analýze argumentů, které před ním byly vzneseny, týkajících se transparentnosti trhu v rámci domnělého společného dominantního postavení, se Soud dopustil nesprávného právního posouzení.
- 134 Toto pochybení se dotýká části napadeného rozsudku týkající se přezkumu argumentů vycházejících ze zjevně nesprávných posouzení Komise ze strany Soudu,

včetně konstatování Soudu obsaženého v bodě 377 napadeného rozsudku. Toto pochybení však nemůže zpochybnit závěr Soudu uvedený v bodě 325 napadeného rozsudku, podle kterého musí být sporné rozhodnutí v podstatě zrušeno kvůli nedostatečnému odůvodnění. Je tedy třeba posoudit další důvody kasačního opravného prostředku.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Soud překročil meze soudního přezkumu, který mu přísluší

– Napadený rozsudek

¹³⁵ V některých bodech napadeného rozsudku, jako jsou body 347 a 361, používá Soud výrazy „vysoká transparentnost cen“ nebo „vysoká transparentnost trhu“. Krom toho v bodě 299 napadeného rozsudku označuje Soud závěr obsažený ve sporném rozhodnutí, podle kterého jsou katalogové ceny „spíše vyrovnané“, jako „přinejmenším opatrný závěr, jelikož vyrovnání bylo skutečně velmi značné“. V bodě 307 tohoto rozsudku Soud konstatoval, že „rozdíl v obecné výši slev na fakturu poskytovaných účastnicemi spojení podniků, jak je uveden v bodě 78 [sporného] rozhodnutí, je pouze velmi malý“. V bodě 317 napadeného rozsudku vyvodil Soud ze sporného rozhodnutí, že „propagační slevy měly pouze omezený dopad na ceny“.

¹³⁶ V bodě 425 napadeného rozsudku Soud uvádí, pokud jde o sporné rozhodnutí, že „výpočet rozdílu mezi nejnižšími a nejvyššími slevami podle zákazníka [...] u každé z účastnic spojení podniků byl chybně proveden“. V bodě 427 tohoto rozsudku uvádí Soud, že údaje ohledně slev pocházející od účastnic spojení podniků mají „pochybnou relevanci“.

137 V bodě 434 napadeného rozsudku je uvedeno zejména toto:

„[...] studie zpracovaná ekonomy účastnic spojení podniků neuvádí dostatečně spolehlivé, relevantní a srovnatelné údaje [...]. Ačkoliv je skutečně pravděpodobné, že různé druhy maloobchodníků (supermarkety, nezávislé podniky, řetězce specializovaných obchodů atd.) sledují různou politiku v oblasti marží a že existují rozdíly v každé kategorii subjektů na trhu, a že tyto rozdíly existují dokonce i u každého jednotlivého subjektu na trhu podle druhů alb nebo jejich míry úspěchu, je naopak velmi málo pravděpodobné, a studie v tomto ohledu neobsahuje žádný údaj, že by maloobchodník sledoval rozdílnou prodejní politiku u stejného druhu alb. [...]“

– Argumentace účastnic řízení

138 Navrhovatelky, podporované v tomto ohledu Komisí, tvrdí, že Soud překročil rozsah soudního přezkumu, který mu přísluší, tím, že porušil článek 230 ES i ustálenou judikaturu, a nahradil posouzení Komise svým vlastním posouzením, a to aniž by prokázal existenci zjevně nesprávných posouzení ve sporném rozhodnutí a aniž by požadoval ekonomické posudky.

139 Krom toho se Soud sám při přezkumu sporného rozhodnutí dopustil zjevně nesprávného posouzení a vyložil zcela chybně důkazy, které mu byly předloženy, týkající se podstatných aspektů věci, včetně především relevance, komplexnosti a neprůhlednosti slev.

140 Krom toho se navrhovatelky domnívají, že tak Soud v bodech 425, 427 a 434 rovněž zkreslil některé důkazy.

141 Impala má za to, že tento důvod kasačního opravného prostředku představuje přinejmenším významnou měrou pokus zpochybnit skutkové posouzení provedené Soudem, aniž navrhovatelky prokázaly, že Soud chybně vyložil důkazy, které měl k dispozici.

142 Podpůrně Impala tvrdí, že Soud měl na paměti relevantní judikaturu týkající se rozsahu jeho pravomocí k přezkumu, když posuzoval sporné rozhodnutí a odkazoval při tom v bodě 328 napadeného rozsudku na bod 39 výše uvedeného rozsudku Komise v. Tetra Laval, a že proto nepřekročil meze soudního přezkumu, který mu přísluší.

– Závěry Soudního dvora

143 Úvodem je třeba odmítnout argumentaci společnosti Impala týkající se nepřipustnosti čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku. Na rozdíl od toho, co tvrdí Impala v tomto důvodu kasačního opravného prostředku, neomezují se navrhovatelky na zpochybnění skutkového posouzení provedeného v prvním stupni, ale uplatňují právní otázky, které jsou přípustné ve stadiu kasačního opravného prostředku.

144 Ve věci samé je třeba nejprve připomenout, že Komise má pro účely použití hmotněprávních pravidel nařízení, a zejména jeho článku 2, určitý prostor pro uvážení v hospodářské oblasti. Z toho vyplývá, že přezkum rozhodnutí Komise v oblasti spojování podniků ze strany soudů Společenství je omezen na ověření věcné správnosti skutkových zjištění a skutečnosti, že nedošlo ke zjevně nesprávnému posouzení (viz výše uvedené rozsudky Kali & Salz, body 223 a 224, jakož i Komise v. Tetra Laval, bod 38).

145 V tomto ohledu, ačkoliv Soudu nepřísluší, aby pro účely použití hmotněprávních pravidel nařízení nahrazoval hospodářské posouzení Komise svým posouzením, neznamená to, že soud Společenství nesmí přezkoumávat právní kvalifikaci údajů hospodářské povahy provedenou Komisí. Soud Společenství totiž musí zejména ověřit nejen věcnou správnost uplatňovaných důkazů, jejich věrohodnost

a soudržnost, ale musí rovněž přezkoumat, zda tyto důkazy představují veškeré rozhodné údaje, jež musí být při posuzování komplexní situace vzaty v úvahu, a zda lze o ně opřít vyvozené závěry (viz v tomto smyslu výše uvedené rozsudky Komise v. Tetra Laval, bod 39, jakož i Španělsko v. Lenzing, body 56 a 57).

146 Pokud jde o projednávanou věc, je tedy nutno konstatovat, že jelikož Soud provedl v rámci argumentů, které mu byly předloženy, důkladný přezkum důkazů, které jsou podkladem pro sporné rozhodnutí, jednal v souladu s požadavky judikatury uvedenými v bodech 144 a 145 tohoto rozsudku.

147 Tento závěr jako takový však nepostačuje k zamítnutí čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku. Kromě otázky, zda Soud překročil rozsah soudního přezkumu, který mu přísluší, pokud jde o stupeň intenzity jeho přezkumu skutkového opodstatnění sporného rozhodnutí, totiž navrhovatelky navíc tvrdí, jak vyplývá z bodu 139 tohoto rozsudku, že se samotný Soud při svém posouzení faktorů, z nichž vychází sporné rozhodnutí, dopustil zjevně nesprávného posouzení a zcela chybně vyložil důkazy, které mu byly předloženy.

148 Tato posledně uvedená tvrzení se částečně překrývají s ostatními důvody tohoto kasačního opravného prostředku, a to jednak s prvním, druhým a sedmým důvodem kasačního opravného prostředku, jakož i s první částí třetího důvodu kasačního opravného prostředku, které se týkají způsobu, jakým Soud posoudil některé důkazy, které mu byly předloženy, a jednak s pátým důvodem kasačního opravného prostředku vycházejícím z nezohlednění právních kritérií použitelných na situaci společného dominantního postavení ze strany Soudu.

149 V tomto ohledu postačí uvést, jak vyplývá z bodů 95, 102 a 133 tohoto rozsudku, že se Soud při svém posouzení argumentů vycházejících z existence zjevně nesprávného posouzení, dopustil nesprávného právního posouzení jak z hlediska posouzení

některých důkazů, tak z hlediska právních kritérií použitelných na situaci společného dominantního postavení vyplývajícího z tiché koordinace.

- 150 V důsledku toho, aniž by bylo potřeba vyjádřit se k tvrzením navrhovatelek vycházejícím ze zkreslení důkazů nebo k otázce, zda Soud v napadeném rozsudku skutečně nahradil hospodářské posouzení Komise svým posouzením, je třeba dospět k závěru, že přinejmenším část napadeného rozsudku věnovaná přezkumu argumentů vycházejících z existence zjevně nesprávných posouzení je stížena vadou nesprávného právního posouzení. Pokud jde o část napadeného rozsudku týkající se nedostatečného odůvodnění sporného rozhodnutí, je třeba se ještě zabývat šestým důvodem kasačního opravného prostředku.

K šestému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení Soudu v rozsahu, v němž Soud použil nesprávné měřítko pro odůvodnění rozhodnutí o povolení spojení podniků

– Napadený rozsudek

- 151 V bodech 255 až 276 napadeného rozsudku Soud pro účely přezkumu prvního žalobního důvodu, který mu byl předložen, shrnul relevantní skutečnosti ze sporného rozhodnutí. Bod 275 uvedeného rozsudku zní následovně:

„Z výše uvedeného vyplývá, že Komise dospěla k závěru, že neexistuje společné dominantní postavení, vzhledem k homogenosti výrobku, transparentnosti trhu, jakož i použití odvetných opatření.“

- 152 V napadeném rozsudku Soud přezkoumal vícero oddílů sporného rozhodnutí, aby ověřil, zda obsahuje dostatečné odůvodnění ke konstatování neexistující transparentnosti relevantního trhu, a odpověděl při tom pokaždé záporně.

Soud nejprve posoudil oddíl sporného rozhodnutí, který je věnován speciálně transparentnosti trhu. V tomto ohledu uvedl zejména v bodech 289, 290 a 294 napadeného rozsudku následující:

„289 Co se týče zvláštního oddílu, je úvodem třeba poznamenat, že obsahuje pouze tři body odůvodnění, ačkoliv transparentnost v projednávané věci představuje podle [sporného] rozhodnutí a navíc podle stanoviska zastávajícího Komise v jejích spisech účastníka řízení před Soudem základní nebo dokonce jediný důvod, na kterém se zakládá tvrzení, že na trzích s hudebními nahrávkami neexistuje společné dominantní postavení. Je namístě rovněž uvést, že zde není uveden závěr, že by trh nebyl transparentní ani že by nebyl dostatečně transparentní na to, aby umožnil tichou koluzi. Navíc se jednak na konci bodu 111 odůvodnění uvádí, že nutnost provádět kontrolu na úrovni jednotlivého alba, zejména u propagačních slev, ‚by mohla snížit transparentnost na trhu a činit tiché kartelové dohody obtížnějšími‘, a jednak se na konci bodu 113 odůvodnění uvádí, že ‚Komise však nenalezla dostatek důkazů prokazujících, že sledováním maloobchodních cen nebo využíváním svých kontaktů s maloobchodníky mohly velké nahrávací společnosti v minulosti nahradit nedostatek transparentnosti v oblasti propagačních slev vzpomínaný u pěti velkých členských států‘. Je zřejmé, že taková mlhavá, neutříděná a nepřesná tvrzení zejména o povaze propagačních slev, o okolnostech, za kterých mohou být uplatňovány, o stupni jejich neprůhlednosti, o jejich výši nebo jejich dopadu na transparentnost cen nemohou právně dostatečným způsobem odůvodnit zjištění, že trh není dostatečně transparentní na to, aby umožnil společné dominantní postavení.

290 Dále se zdá, že kromě dvou výše uvedených pasáží všechny faktory uvedené v bodech 111 až 113 odůvodnění [sporného] rozhodnutí zdaleka neprokazují neprůhlednost trhu, ale naopak jeho transparentnost.

[...]

- 294 Z výše uvedeného vyplývá, že ve zvláštním oddílu [sporného] rozhodnutí věnovaném přezkumu transparentnosti nejenže Komise nedospěla k závěru, že trh je neprůhledný nebo nedostatečně transparentní na to, aby umožnil společné dominantní postavení, ale mimoto pouze uvedla faktory, které vytváří vysokou transparentnost trhu a umožňují kontrolu dodržování koluze, s jedinou výjimkou tvrzení, které má dosti omezený dosah a není podloženo, že propagační ceny by mohly snížit transparentnost a učinit tiché kartelové dohody obtížnějšími. Je tedy třeba konstatovat, že uvedený oddíl nemůže zjevně sám o sobě být považován za právně dostatečné odůvodnění tvrzení, že trh není dostatečně transparentní.“

154 Soud pak přezkoumal argumentaci obsaženou ve sporném rozhodnutí týkající se případné „společné cenové politiky“ mezi velkými společnostmi, a analyzoval ji v bodech 295 až 324 napadeného rozsudku při hledání ukazatelů, které by mohly vysvětlit domnělou nedostatečnost transparentnosti na relevantních trzích. V tomto ohledu učinil Soud zejména tyto závěry:

- „315 Tak se zdá, že jediným znakem neprůhlednosti zjištěným ve [sporném] rozhodnutí je tvrzení v bodě 80 odůvodnění (a v bodech odůvodnění týkajících se ostatních velkých zemí), podle kterého ‚se však zdá, že propagační slevy jsou méně transparentní než obvyklé slevy a že jejich sledování vyžaduje rovněž pozorné sledování vývoje uvedeného druhu slev na maloobchodním trhu‘.

[...]

- 318 Rovněž je třeba poznamenat, že [sporné] rozhodnutí neuvádí, že by trh byl neprůhledný ani že by nebyl dostatečně transparentní na to, aby umožnil

koordinaci cen, ale nanejvýš to, že propagační slevy jsou méně transparentní, aniž by poskytovalo sebemenší informaci o jejich povaze, o okolnostech, za jakých jsou poskytovány, o jejich konkrétní výši ve vztahu k čistým cenám nebo o jejich dopadu na transparentnost cen.

319 Krom toho je třeba připomenout, že, jak bylo výše vysvětleno, Komise ve [sporném] rozhodnutí uvedla množství okolností a faktorů, které prospívají transparentnosti trhu a usnadňují kontrolu dodržování kartelové dohody.

320 Z toho vyplývá, že několik tvrzení o propagačních slevách obsažených v oddíle [sporného] rozhodnutí věnovaném přezkumu koordinace cen ve velkých zemích, jelikož jsou nepřesné, nepodepřené, nebo dokonce v rozporu s jinými tvrzeními uvedenými ve [sporném] rozhodnutí, nemůže prokázat neprůhlednost trhu ani samotných propagačních slev. Tato tvrzení se mimoto omezují na to, že uvádějí, že propagační slevy jsou méně transparentní než obvyklé slevy, ale nevysvětlují, v čem jsou relevantní pro transparentnost trhu, a neumožňují pochopit, jak by sama o sobě mohla vyvážit všechny ostatní faktory transparentnosti trhu uvedené ve sporném rozhodnutí, a tak znemožnit transparentnost nezbytnou pro existenci společného dominantního postavení.

[...]

324 Z toho vyplývá, že ani oddíl týkající se malých zemí neobsahuje odůvodnění zjištění, podle kterého trh není dostatečně transparentní z důvodu propagačních slev. Situace v malých zemích každopádně nemůže představovat platné odůvodnění zjištění o míře transparentnosti trhů velkých zemí.

325 Z celkových výše uvedených úvah vyplývá, že výtky vycházející z nedostatečného odůvodnění zjištění ohledně transparentnosti trhu je opodstatněná, což samo o sobě odůvodňuje zrušení sporného rozhodnutí.“

155 Bod 411 napadeného rozsudku zní následovně:

„Ve své žalobní odpovědi Komise zajisté uplatnila, že přezkoumala slevy ostatních velkých společností, ale že z důvodu, že tato čísla nemohla být zpřístupněna účastnicím spojení podniků, nebylo možné je uvést ve [sporném] rozhodnutí. Tuto argumentaci nicméně nelze přijmout.“

156 Bod 530 napadeného rozsudku zní takto:

„Z bodu 157 odůvodnění sporného rozhodnutí, a zejména z jeho poslední věty, vyplývá, že závěr Komise, podle kterého spojení podniků nepředstavuje dostatečně významnou změnu na to, aby přinesla pravděpodobné vytvoření společného dominantního postavení, se výslovně opírá o podmínky týkající se transparentnosti trhu a odvetných opatření.“

– Argumentace účastnic řízení

157 Navrhovatelky tvrdí, že komunitární systém kontroly spojování podniků, a především čl. 10 odst. 6 nařízení brání Soudu zrušit rozhodnutí o povolení takového spojení z důvodu nedostatečného odůvodnění.

- 158 Podpůrně navrhovatelky tvrdí, že Soud použil nepřiměřeně vysoké měřítko pro odůvodnění, které je neslučitelné s ustálenou judikaturou a nezohledňuje zvláštní kontext a povahu řízení o kontrole spojování podniků. Soud jednal dále chybně, když uložil Komisi povinnost vysvětlit její odchylky od oznámení námitek.
- 159 Jednak pak Soud jednal chybně při svém přezkumu odůvodnění sporného rozhodnutí tím, že nezohlednil zvláštní kontext rozhodnutí o povolení spojení podniků. V této oblasti uplatňují navrhovatelky několik argumentů. Zaprvé mají za to, že je třeba stanovit méně přísné požadavky u odůvodnění rozhodnutí o povolení spojení než u odůvodnění rozhodnutí, které takové spojení zakazuje. Zadruhé Soud nesprávně opomněl přezkoumat odůvodnění sporného rozhodnutí z hlediska dobře informovaných odborníků v odvětví. Zatřetí krátká doba mezi oznámením námitek a přijetím rozhodnutí o povolení spojení přináší určitou míru omezení při přezkumu odůvodnění takového rozhodnutí. Začtvrté skutečnost, že navrhovatelky mohou uskutečnit oznámené spojení, musí být překážkou zrušení rozhodnutí o povolení spojení kvůli nedostatečnému odůvodnění. Zapáté, Soud se v bodě 411 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když donutil Komisi, aby zveřejnila podrobnosti o cenách a slevách vzhledem k jejich důvěrné a citlivé povaze.
- 160 Každopádně na rozdíl od posouzení uskutečněného Soudem vyplývá podle navrhovatelek z ustálené judikatury, že sporné rozhodnutí je přiměřeně odůvodněné, protože umožnilo společnosti Impala zjistit důvody, na kterých bylo založeno toto rozhodnutí, a Soudu provést soudní přezkum. V tomto ohledu navrhovatelky zejména tvrdí, že zjištění Soudu, podle něhož je sporné rozhodnutí nedostatečně odůvodněné, je stěží slučitelné s jeho závěrem, že uvedené rozhodnutí je stiženo vadou zjevně nesprávného posouzení.
- 161 Konečně navrhovatelky tvrdí, že přezkum odůvodnění sporného rozhodnutí Soudem je vadný kvůli použití nesprávného důkazního standardu, nedodržení správného

rozsahu soudního přezkumu a použití nesprávného kritéria ve vztahu k transparentnosti.

162 Impala se domnívá, aniž je tím dotčena její obecná námitka nepřípustnosti, že zaprvé navrhovatelky nemohou z ustanovení o námitce, které představuje čl. 10 odst. 6 nařízení, učinit obecné pravidlo. Zadruhé navrhovatelky v podstatě chybně trvají na tom, že článek 253 ES je nebo není použitelný podle toho, zda je určité rozhodnutí týkající se zamýšleného spojení záporné, nebo kladné. Zatřetí Impala uvádí, že požadovaná míra odůvodnění závisí na kontextu a na právním rámci, ve kterém je konkrétní akt přijat. Je zcela v souladu s touto zásadou, aby požadavky na odůvodnění byly přizpůsobeny druhu posuzované věci. Přitom v projednávaném případě se jedná o věc, ve které bylo zahájeno formální řízení a ve které byly vzneseny závažné námitky ze strany třetí osoby a přijato oznámení námitek.

163 Pokud jde o podpůrnou argumentaci navrhovatelek ohledně míry odůvodnění, kterou Soud použil, tvrdí Impala jednak to, že se Soud omezuje na zmínění pasáží z oznámení námitek ke zdůraznění nedostatečného odůvodnění sporného rozhodnutí a jeho vnitřní nesoudržnosti a že zakládá konstatování tohoto nedostatečného odůvodnění na argumentaci vyložené v samotném sporném rozhodnutí, a nikoli prostřednictvím srovnání s argumentací obsaženou v oznámení námitek. Dále pak se Impala domnívá, že Soud neporušil kontext řízení o kontrole spojování podniků.

164 Krom toho ze skutečnosti, že Soud mohl provést vyčerpávající přezkum sporného rozhodnutí, nevyplyvá, že jeho odůvodnění bylo dostatečné. Podle Impaly je zjevné, že Soud nemohl zejména pochopit, když z důkazů vyplývala existence dostatečné transparentnosti k prokázání existence společného dominantního postavení, proč Komise nicméně dospěla k závěru, že důkazy o transparentnosti jsou nedostatečné, protože propagační slevy jsou méně transparentní než jiné druhy slev. Podle společnosti Impala zůstávají skutečné důvody sporného rozhodnutí neznámé.

165 Pokud jde o argumentaci navrhovatelek shrnutou v bodě 161 tohoto rozsudku, Impala tvrdí, že úvahy Soudu k některým aspektům odůvodnění sporného rozhodnutí jsou založeny na důkladném přezkumu analýzy provedené Komisí, ale především na vnitřní nesoudržnosti samotného sporného rozhodnutí.

– Závěry Soudního dvora

166 Jak vyplývá z ustálené judikatury musí být odůvodnění vyžadované článkem 253 ES přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musejí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonávat svůj přezkum. Požadavek odůvodnění musí být posuzován v závislosti na okolnostech případu, zejména v závislosti na obsahu aktu, povaze dovolávaných důvodů a zájmu, který mohou mít osoby, kterým je akt určen, nebo jiné osoby, kterých se akt bezprostředně a osobně dotýká, na získání těchto vysvětlení. Není požadováno, aby odůvodnění upřesňovalo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 253 ES, musí být posuzována s ohledem nejen na jeho text, ale také s ohledem na jeho celkovou souvislost, jakož i s ohledem na všechna právní pravidla upravující dotčenou oblast (viz zejména rozsudky ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 63; ze dne 22. června 2004, Portugalsko v. Komise, C-42/01, Sb. rozh. s. I-6079, bod 66, jakož i ze dne 15. dubna 2008, Nuova Agricast, C-390/06, Sb. rozh. s. I-2577, bod 79).

167 Nicméně autor takového aktu není povinen vyjádřit se ke skutečnostem, které mají jasně druhořadý význam, nebo předpokládat možné námitky (rozsudek ze dne 25. října 2005, Německo a Dánsko v. Komise, zvaný „Feta“, C-465/02 a C-466/02, Sb. rozh. s. I-9115, bod 106). Navíc stupeň podrobnosti odůvodnění rozhodnutí musí být přiměřený materiálním možnostem a technickým podmínkám nebo lhůtě, ve kterých musí být rozhodnutí vydáno (viz rozsudek ze dne 1. prosince 1965, Schwarze, 16/65, Recueil, s. 1081, 1096 a 1097, jakož i ze dne 14. února 1990, Delacre a další v. Komise, C-350/88, Recueil, s. I-395, bod 16). Komise tak neporušuje svoji povinnost odůvodnění, pokud v případě, že vykonává svoji pravomoc kontroly spojování podniků neuvede v rozhodnutí přesné odůvodnění, co se týče posouzení určitého množství

aspektů spojení podniků, které se jí zdají být zjevně nevhodné, bez významu, nebo při tomto posuzování jasné podružné (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Komise v. Sytraval a Brink's France, bod 64). Takový požadavek by byl totiž obtížně slučitelný s požadavkem rychlosti a krátkých lhůt řízení, které musí Komise dodržovat při výkonu své pravomoci kontroly spojování podniků a které patří mezi zvláštní okolnosti řízení o kontrole tohoto spojování.

168 Z toho vyplývá, že pokud Komise prohlásí spojení podniků za slučitelné se společným trhem na základě čl. 8 odst. 2 nařízení, je požadavek odůvodnění splněn, pokud toto rozhodnutí jasné uvádí důvody, pro které se Komise domnívá, že dotyčné spojení, případně po změnách provedených dotyčnými podniky, nevytváří ani neposiluje dominantní postavení, v jehož důsledku by byla významně narušena účinná hospodářská soutěž na společném trhu nebo na jeho podstatné části.

169 V tomto ohledu, ačkoli je pravda, že Komise není při odůvodnění rozhodnutí přijatých na základě nařízení povinna vyjádřit se ke všem skutečnostem a argumentům, které jí byly předloženy, včetně těch, které jsou jasné podružné pro posouzení, které má být provedeno, nemění to nic na tom, že musí popsat skutkové okolnosti a právní úvahy, které mají zásadní význam v rámci systematiky rozhodnutí. Krom toho musí být odůvodnění logické a nesmí vykazovat vnitřní rozpor (viz v tomto smyslu obdobně rozsudky ze dne 18. května 1962, Geitling a další v. Vysoký úřad, 13/60, Recueil, s. 165, 221; ze dne 15. července 1970, ACF Chemiefarma v. Komise, 41/69, Recueil, s. 661, bod 78; ze dne 7. července 1981, Rewe-Handelsgesellschaft Nord a Rewe-Markt Steffen, 158/80, Recueil, s. 1805, bod 26, jakož i ze dne 17. května 1988, Arendt v. Parlament, 28/87, Recueil, s. 2633, body 7 a 8).

170 Z hlediska těchto zásad je třeba přezkoumat výtky navrhovatelek předložené v rámci šestého důvodu kasačního opravného prostředku.

171 Navrhovatelky v první řadě tvrdí, že rozhodnutí Komise povolující spojení nemůže být v žádném případě zrušeno z důvodu nedostatečného odůvodnění. V tomto ohledu se opírají zejména o čl. 10 odst. 6 nařízení.

172 Z bodu 49 tohoto rozsudku vyplývá, že cílem posledně uvedeného ustanovení je zajistit právní jistotu v případě, že by Komise výjimečně nepřijala rozhodnutí v předepsané lhůtě. Dotyčné podniky tak mají volnost uskutečnit své spojení, pokud dojde k mlčky učiněnému povolení.

173 Jak uvádí Impala, z argumentace navrhovatelek založené na čl. 10 odst. 6 nařízení vyplývá, že rozhodnutí o povolení spojení podniků nesmí být nijak odůvodněna, protože nemohou být napadena kvůli nedostatečnému odůvodnění.

174 Je však třeba připomenout, že nedostatečné odůvodnění, v důsledku kterého může být porušen článek 253 ES, spadá pod porušení podstatných formálních náležitostí ve smyslu článku 230 ES a představuje ostatně důvod, který může nebo musí být uplatněn soudem Společenství i bez návrhu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 20. února 1997, Komise v. Daffix, C-166/95 P, Recueil, s. I-983, bod 24). Krom toho podle ustálené judikatury se předpis sekundárního práva Společenství musí vykládat v co největším možném rozsahu tak, aby byl v souladu s ustanoveními Smlouvy a obecnými zásadami práva Společenství (rozsudek ze dne 4. října 2007, Schutzverband der Spirituosen-Industrie, C-457/05, Sb. rozh. s. I-8075, bod 22, jakož i citovaná judikatura). Z toho vyplývá, že čl. 10 odst. 6 nařízení musí být vykládán a používán ve světle článků 230 ES a 253 ES.

175 Jak vyplývá z bodu 49 tohoto rozsudku, uvedený čl. 10 odst. 6 představuje výjimku z obecné systematiky nařízení, vyplývající zejména z jeho čl. 6 odst. 1 a čl. 8 odst. 1, podle kterých Komise výslovně rozhoduje o spojení podniků, která jí byla oznámena, ať již je toto rozhodnutí kladné, či záporné. Proto nejen, že čl. 10 odst. 6 nařízení nemůže založit obecnou domněnku ve prospěch slučitelnosti spojení podniků se společným trhem, ale nemůže být ani základem pro výjimku z možnosti napadnout legalitu rozhodnutí povolujícího takové spojení z důvodu porušení povinnosti

uvést odůvodnění. Legitimní potřeba právní jistoty ve výjimečných situacích, která se odráží v uvedeném ustanovení, nemůže jít tak daleko, že rozhodnutí o spojení podniků nebude zcela nebo částečně podléhat přezkumu ze strany soudu Společenství.

176 Argumentace navrhovatelek týkající se čl. 10 odst. 6 nařízení musí být tedy zamítnuta.

177 Podpůrně navrhovatelky zejména tvrdí, že vzhledem k tomu, že sporné rozhodnutí umožnilo společnosti Impala zjistit odůvodnění dotčeného povolení a Soudu vykonat jeho přezkum, nedodržel Soud ustálenou judikaturu soudů Společenství ohledně požadavků odůvodnění.

178 V tomto ohledu, jak je uvedeno v bodě 166 tohoto rozsudku, vyplývá z ustálené judikatury jednak to, že cílem odůvodnění vyžadovaného článkem 253 ES je, aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonávat svůj přezkum, a jednak to, že tento požadavek odůvodnění musí být posouzen v závislosti na povaze dotčeného aktu a kontextu, v jakém byl přijat (viz rovněž rozsudky ze dne 7. dubna 1987, SISMA v. Komise, 32/86, Recueil, s. 1645, bod 8; ze dne 4. června 1992, Consorgan v. Komise, C-181/90, Recueil, s. I-3557, bod 14; ze dne 15. dubna 1997, Irish Farmers Association a další, C-22/94, Recueil, s. I-1809, body 39 až 41; ze dne 19. září 2002, Španělsko v. Komise, C-114/00, Recueil, s. I-7657, body 62 a 63; ze dne 2. října 2003, Krupp Hoesch v. Komise, C-195/99 P, Recueil, s. I-10937, bod 110, jakož i výše uvedený rozsudek Aalborg Portland a další v. Komise, bod 372).

179 V projednávaném případě je pravda, že se určitá disproporce ve sporném rozhodnutí mezi uvedením důkazů ve prospěch dostatečné transparentnosti a uvedením důkazů o propagačních slevách svědčících proti takové transparentnosti, může zdát nešťastnou. Nicméně zaprvé vzhledem ke kontextu, ve kterém bylo přijato sporné rozhodnutí, který se vyznačoval zejména úzkým časovým rozpětím mezi jednak písemnou odpovědí na oznámení námitek, jakož i slyšením před Komisí, a jednak

koncem formálního řízení, a zadruhé vzhledem k požadavkům judikatury vyložené v bodech 166 až 169 tohoto rozsudku, zejména v bodech 166 a 167 tohoto rozsudku, se Soud nemohl domnívat, aniž by se dopustil zjevně nesprávného právního posouzení, že Komise v projednávaném případě porušila povinnost dostatečně odůvodnit sporné rozhodnutí (viz obdobně rozsudky ze dne 28. říjen 1981, *Krupp Stahl v. Komise*, 275/80 a 24/81, *Recueil*, s. 2489, bod 13, jakož i ze dne 13. března 1985, *Nizozemsko a Leeuwarder Papierwarenfabriek v. Komise*, 296/82 a 318/82, *Recueil*, s. 809, bod 21).

180 Zprvė totiž ze sporného rozhodnutí vyplynuly úvahy Komise tak, že jeho opodstatněnost mohla být následně napadena u příslušného soudu, jak to učinila Impala. Bylo by v tomto ohledu nadbytečné požadovat, jak učinil Soud v bodě 289 napadeného rozsudku, podrobný popis každého hlediska, které je podkladem sporného rozhodnutí, jako je povaha propagačních slev, okolnosti, za kterých mohou být uplatňovány, stupeň jejich neprůhlednosti, jejich výše nebo jejich konkrétní dopad na transparentnost cen (viz v tomto smyslu obdobně rozsudek ze dne 16. listopadu 2000, *Stora Kopparbergs Bergslags v. Komise*, C-286/98 P, *Recueil*, s. I-9925, body 59 až 61, jakož i ze dne 1. července 2008, *Chronopost a La Poste/UFEX a další*, C-341/06 P a C-342/06 P, *Sb. rozh. s. I-4777*, bod 108). To platí tím spíše, že se Impala ve velké míře účastnila, jak vyplývá zejména z bodů 7 a 10 napadeného rozsudku, formálního řízení (viz obdobně rozsudky ze dne 25. října 2001, *Itálie v. Rada*, C-120/99, *Recueil*, s. I-7997, bod 29, a ze dne 9. září 2004, *Španělsko v. Komise*, C-304/01, *Sb. rozh. s. I-7655*, bod 50), a že navíc mohla napadnout u Soudu i platnost meritorního posouzení provedeného Komisí ve sporném rozhodnutí.

181 Zadruhé, jak vyplývá zejména z bodů 275, 289 a 530 napadeného rozsudku, Soud znal důvody, pro které se Komise rozhodla povolit dotčené spojení. Navíc věnoval několik bodů svého rozsudku analýze opodstatněnosti těchto důvodů. Přitom je třeba v tomto ohledu připomenout, že povinnost odůvodnit rozhodnutí je podstatnou formální náležitostí, která musí být odlišena od otázky opodstatněnosti odůvodnění, která spadá pod legalitu sporného aktu po meritorní stránce (viz výše uvedený rozsudek *Komise v. Sytraval a Brink's France*, bod 67, jakož i ze dne 7. března 2002, *Itálie v. Komise*, C-310/99, *Recueil*, s. I-2289, bod 48). Odůvodnění rozhodnutí je totiž formálním vyjádřením důvodů, na kterých toto rozhodnutí spočívá. Jestliže jsou

tyto důvody stíženy vadami, je jimi stížena legalita rozhodnutí po meritorní stránce, avšak nikoli jeho odůvodnění, které může být dostačující, i když obsahuje vadné důvody. Nelze tedy tvrdit, že Soud nemohl vykonat svůj přezkum (viz obdobně výše uvedený rozsudek *Chronopost a La Poste v. UFEX a další*, bod 112).

182 Je tedy důvodné šestý důvod kasačního opravného prostředku vznesený navrhovatelkami přijmout, aniž by byla potřeba vyjádřit se k výtkám uvedeným v bodech 158, 159 a 161 tohoto rozsudku.

183 S ohledem na výše uvedené je třeba prohlásit předložený kasační opravný prostředek za opodstatněný.

K údajnému vzájemnému kasačnímu opravnému prostředku

184 Kasační odpověď Komise obsahuje zvláštní oddíl obsahující „dodatečné vyjádření“ k „hlavním důvodům“ sporného rozhodnutí. Komise zde tvrdí, že Soud v bodech 474 a 476 napadeného rozsudku nesprávně kvalifikoval její zjištění týkající se odvetných opatření jako základní důvod uvedeného rozhodnutí. Ukázalo-li by se podle Komise v tomto řízení, že zjištění ve sporném rozhodnutí ohledně nedostatečné transparentnosti trhu nebyla právně chybná, mělo by být uvedené rozhodnutí prohlášeno za platné bez ohledu na to, zda je, či není stíženo vadou nesprávného právního posouzení, pokud jde o odvetná opatření.

185 Impala vyložila tyto úvahy obsažené v kasační odpovědi Komise jako vzájemný kasační opravný prostředek a s odvoláním na čl. 117 odst. 2 jednacího řádu Soudu na něj odpověděla podáním samostatného spisu ze dne 23. března 2007. Následně pak mohly účastnice řízení podat k této věci dodatečná podání, z nichž poslední

bylo kanceláři Soudního dvora předloženo dne 16. července 2007, přičemž zůstala otevřená otázka, zda Impala byla oprávněna se dovolávat uvedeného čl. 117 odst. 2.

186 Aby mohl být určitý argument kvalifikován jako vzájemný kasační opravný prostředek, vyžaduje čl. 117 odst. 2 jednacího řádu, aby účastník řízení, který jej uplatňuje, požadoval úplné nebo částečné zrušení napadeného rozsudku z důvodu, který nebyl v kasačním opravném prostředku uplatněn. Ke zjištění, zda je tomu tak v projednávaném případě, je třeba posoudit znění, cíl a kontext části dotčené kasační odpovědi Komise.

187 Je však třeba v tomto ohledu zdůraznit, že Komise nikde ve svém spisu nepoužívá výraz „vzájemný kasační opravný prostředek“. Navíc Komise jasně v průběhu řízení a zejména při jednání uvedla, že svými „dodatečnými vyjádřeními“ nezamýšlela podat vzájemný kasační opravný prostředek.

188 Za těchto okolností je třeba dospět k závěru, že uvedená vyjádření nepředstavují vzájemný kasační opravný prostředek. Na rozdíl od toho, co tvrdí Impala, není tedy třeba v tomto ohledu zaujmout stanovisko.

K vrácení věci Soudu

189 V souladu s článkem 61 prvním pododstavcem statutu Soudního dvora, je-li kasační opravný prostředek opodstatněný, zruší Soudní dvůr rozhodnutí Soudu. Soudní dvůr pak může vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje, nebo věc vrátit zpět Soudu k rozhodnutí.

¹⁹⁰ Vzhledem k tomu, že Soud přezkoumal pouze dva první z pěti žalobních důvodů, které Impala uplatnila na podporu své žaloby, má Soudní dvůr za to, že projednávaný spor nemůže být rozhodnut. Proto je třeba vrátit věc zpět k rozhodnutí Soudu.

¹⁹¹ Vzhledem k tomu, že věc musí být vrácena zpět Soudu, je třeba rozhodnout o nákladech řízení souvisejících s tímto řízením o kasačním opravném prostředku později.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Rozsudek Soudu prvního stupně Evropských společenství ze dne 13. července 2006, Impala v. Komise (T-464/04), se zrušuje.**
- 2) Věc se vrací zpět Soudu prvního stupně Evropských společenství.**
- 3) O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy.